

MAPA ZASOBÓW I POTRZEB PODOBSZARÓW REWITALIZACJI ROZWADÓW I FABRYCZNE W GMINIE STALOWA WOLA

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Metodyka badań	4
Koncepcja badań.....	4
Metody badawcze.....	5
Charakterystyka lokalnej społeczności	8
Przestrzeń i środowisko.....	8
Zasięgi przestrzenne i lokalizacja podobszarów rewitalizacji	8
Zagospodarowanie przestrzenne	12
Środowisko naturalne	12
Cechy szczególne lokalnej społeczności	13
Rys historyczny	13
Obszar rewitalizacji w oczach mieszkańców	23
Postrzeganie obszaru rewitalizacji przez mieszkańców całego miasta	23
Zasoby lokalnej społeczności	26
Zasoby ludzkie.....	26
Rozwadów	26
Fabryczne	26
Zasoby instytucjonalne	26
Rozwadów	27
Fabryczne	34
Zasoby materialne.....	43
Rozwadów	43
Fabryczne	46
Mieszkańcy oraz ich problemy i potrzeby	49
Charakterystyka społeczno-demograficzna mieszkańców.....	49
Rozwadów	49
Fabryczne	51
Problemy i potrzeby mieszkańców.....	54
Rozwadów	54
Fabryczne	57
Potencjał lokalnej społeczności	60
Rozwadów	60
Fabryczne	60
Podsumowanie	61
Spis tabel, wykresów, map i fotografii	62
Załączniki	65

WPROWADZENIE

Przeprowadzona w 2016 r. szczegółowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej w Stalowej Woli pozwoliła na wyznaczenie obszaru rewitalizacji, czyli terenu, na którym zlokalizowano stan kryzysowy spowodowany występowaniem szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk.

Obszar ten podzielony został na dwa podobszary: Rozwadów oraz Fabryczne. Na terenach tych w kolejnych latach realizowane będą działania naprawcze służące wyprowadzeniu ich z sytuacji kryzysowej i zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców.

Planowanie inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej podobszarów rozpoczęto od wnikliwej analizy wybranych fragmentów miasta pod kątem występujących na nich problemów, dostrzeganych potrzeb, obserwowanych potencjałów, dostępnych zasobów. To pozwoliło na scharakteryzowanie aktualnej sytuacji, w której znajdują się podobszary rewitalizacji, a w dalszej perspektywie umożliwi odpowiednie planowanie działań rozwojowych podejmowanych na rzecz społeczności lokalnych.

Niniejsza mapa zasobów i potrzeb sporządzona dla podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne jest raportem o społeczności lokalnej, stanowiącym podstawowe narzędzie pracy z lokalną społecznością. Jest to przewodnik po zasobach podobszarów oraz narzędzie planowania działań w społeczności. Dokument stanowi efekt prac prowadzonych w okresie grudzień 2016 – marzec 2017. Proces tworzenia opracowania realizowany był w oparciu o zasadę partnerstwa i partycypacji społecznej przy współudziale przedstawicieli społeczności lokalnej. Źródłem pozyskiwania danych, na podstawie których przygotowano dokument, były wieloetapowe badania społeczne przeprowadzone w społeczności lokalnej, uzupełnione o analizę danych zastanych (desk research).

Dokument podzielony został na cztery zasadnicze części, poprzedzone wprowadzeniem i uzupełnione załącznikami w postaci map zasobów: ludzkich, materialnych i instytucjonalnych oraz map potrzeb sporządzonych odrębnie dla każdego z podobszarów.

Metodyka badań prezentuje koncepcję badań przeprowadzonych na potrzeby opracowania mapy zasobów i potrzeb oraz opis wykorzystanych metod badawczych.

W **charakterystyce lokalnej społeczności** dokonano prezentacji podobszarów rewitalizacji, przedstawiono ich zasięgi przestrzenne i lokalizację, zagospodarowanie przestrzenne oraz stan środowiska naturalnego, zaprezentowano rys historyczny podobszarów oraz charakterystykę obszaru rewitalizacji na podstawie opinii mieszkańców całego miasta.

Zasoby lokalnej społeczności prezentują zasoby ludzkie, instytucjonalne i materialne podobszarów rewitalizacji.

Charakterystyka społeczno-demograficzna mieszkańców, ich problemy oraz potrzeby zawarte zostały w rozdziale **Mieszkańcy oraz ich problemy i potrzeby**.

Ostatnia część, **Potencjał lokalnej społeczności**, prezentuje lokalne potencjały, za pomocą których minimalizowane będą problemy i negatywne zjawiska zdiagnozowane na podobszarach rewitalizacji.

METODYKA BADAŃ

KONCEPCJA BADAŃ

Koncepcja badań opracowana na potrzeby przygotowania niniejszego dokumentu zakładała pozyskiwanie opinii różnych grup i środowisk z wykorzystaniem różnorodnych metod i technik badawczych w celu zgromadzenia bogatego materiału empirycznego umożliwiającego poznanie specyfiki lokalnej społeczności oraz wnikliwe wnioskowanie na podstawie zgromadzonych informacji.

W celu pozyskania rzetelnych danych na temat podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne przeprowadzono badania ilościowe, które uzupełniono poprzez realizację badań jakościowych. Wykorzystano zróżnicowane techniki badawcze odpowiednio dostosowane do poddanych badaniu respondentów. Badania przeprowadzono wśród różnorodnych grup docelowych reprezentujących wszystkie kategorie przedstawicieli społeczności lokalnej. Byli to:

- 1) dorośli mieszkańcy podobszarów rewitalizacji,
- 2) dzieci i młodzież uczęszczającą do szkół zlokalizowanych na podobszarach rewitalizacji,
- 3) przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych (spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe),
- 4) aktywni członkowie lokalnej społeczności,
- 5) przedsiębiorcy prowadzący na podobszarach rewitalizacji działalność gospodarczą,
- 6) organizacje pozarządowe prowadzące na podobszarach rewitalizacji działalność społeczną,
- 7) animatorzy społeczni i pracownicy socjalni odpowiedzialni za działania społeczne w lokalnej społeczności,
- 8) przedstawiciele samorządu.

Celem badań społecznych było:

- ✓ pozyskanie wiedzy na temat największych problemów podobszarów o charakterze społecznym, infrastrukturalnym, architektonicznym/przestrzennym, gospodarczym oraz przyczyn ich występowania,
- ✓ poznanie potrzeb oraz oczekiwań mieszkańców podobszarów,
- ✓ identyfikacja potencjałów rewitalizowanych fragmentów miasta,
- ✓ zgromadzenie wiedzy w zakresie oceny dotychczas realizowanych działań zmierzających do poprawy sytuacji na podobszarach,
- ✓ wskazanie potencjalnych barier utrudniających rozwój lokalnej społeczności,
- ✓ ocena stopnia partycypacji społecznej mieszkańców podobszarów.

Pozostałe dane niezbędne do sporządzenia mapy zasobów i potrzeb zgromadzono w oparciu o analizę danych zastanych (desk research).

Szczegółowe informacje na temat metod i technik gromadzenia danych zaprezentowane zostały w poniższej tabeli.

Tabela 1. Szczegółowe informacje dotyczące realizowanych badań

Obszar badawczy	Wybrana metoda badawcza	Wykorzystana technika badawcza	Kategoria uczestników	Dobór próby i liczba respondentów
I. Charakterystyka lokalnej społeczności	jakościowa	desk research	-	-
II. Diagnoza problemów, przyczyn ich występowania, potrzeb i oczekiwań mieszkańców, identyfikacja potencjałów lokalnej społeczności, barier, ocena partycypacji społecznej	ilościowa	bezpośredni indywidualny wywiad kwestionariuszowy (PAPI)	mieszkańcy podobszarów rewitalizacji	kwotowy – 400 osób
	jakościowa	zogniskowany wywiad grupowy (FGI)	- mieszkańcy i przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych, - przedsiębiorcy, - organizacje pozarządowe, - animatorzy społeczni i pracownicy socjalni, - pracownicy samorządowi	celowy (próba ekspercka) – 56 osób
	jakościowa	indywidualny wywiad pogłębiony (IDI)	aktywni członkowie lokalnej społeczności	celowy (próba ekspercka) – 10 osób
	ilościowa	ankieta bezpośrednia	uczniowie szkół zlokalizowanych na podobszarach rewitalizacji	kwotowy – 265 osób
III. Identyfikacja najważniejszych zasobów lokalnej społeczności	jakościowa	desk research	-	-
IV. Charakterystyka społeczno-demograficzna mieszkańców	jakościowa	desk research	-	-

Źródło: Opracowanie własne

METODY BADAWCZE

W celu zgromadzenia danych wykorzystano zarówno ilościowe, jak i jakościowe metody badawcze, dzięki czemu pozyskano bogaty materiał empiryczny, który pozwolił scharakteryzować problemy i potrzeby lokalnej społeczności. Przeprowadzono badania ilościowe metodą PAPI (bezpośrednie indywidualne wywiady kwestionariuszowe) na próbie 400 dorosłych mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Badania zostały zrealizowane przez ankieterów terenowych w okresie 16.12.2016 r. – 16.01.2017 r. Zastosowano kwotowy dobór próby, uwzględniając informacje na temat płci, wieku oraz miejsca zamieszkania respondentów (osiedle). Strukturę próby pod względem miejsca zamieszkania respondentów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura próby w badaniu PAPI

Podobszar rewitalizacji	Liczba mieszkańców	Wielkość próby
Podobszar Rozwadów	2 415	220
Podobszar Fabryczne	1 978	180
Ogółem	4 393	400

Źródło: Opracowanie własne

Uzupełnienie badań ankietowych wśród dorosłych mieszkańców podobszarów rewitalizacji stanowiły badania ankietowe przeprowadzone w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich zlokalizowanych na podobszarach rewitalizacji. W przypadku placówek, w których uczą się dzieci i młodzież z całego miasta, badaniom poddano jedynie osoby zamieszkujące na podobszarach rewitalizacji. Wykaz szkół, w których prowadzono badania, zawiera poniższa tabela.

Tabela 3. Wykaz placówek edukacyjnych, w których zrealizowano badania ankietowe

L.p.	Placówka	Adres	Podobszar rewitalizacji
1	Zespół Szkół Nr 4 w Stalowej Woli – Gimnazjum Nr 6 i Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 9	ul. Rozwadowska 10	Rozwadów
2	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. Króla Jana III Sobieskiego w Stalowej Woli	ul. Polna 15	Rozwadów
3	Gimnazjum i Liceum Katolickie im. bł. ks. J. Popiełuszki w Stalowej Woli	ul. Podleśna 4	Fabryczne
4	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Wacława Górskiego w Stalowej Woli	ul. Dmowskiego 9	Fabryczne

Źródło: Opracowanie własne

Badania zostały przeprowadzone w okresie 09-13.01.2017 r. Wzięło w nich udział 265 uczniów.

Uzupełniające formy pozyskiwania danych stanowiły techniki badań jakościowych – zogniskowane wywiady grupowe (FGI) oraz indywidualne wywiady pogłębione (IDI). W wywiadach wzięli udział przedstawiciele następujących grup istotnych z punktu widzenia problematyki badawczej:

- 1) mieszkańcy i przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych (spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe),
- 2) aktywni członkowie społeczności lokalnej,
- 3) przedsiębiorcy prowadzący na podobszarach rewitalizacji działalność gospodarczą,
- 4) organizacje pozarządowe prowadzące na podobszarach rewitalizacji działalność społeczną,
- 5) animatorzy społeczni i pracownicy socjalni odpowiedzialni za działania społeczne w lokalnej społeczności,
- 6) przedstawiciele samorządu.

Wywiady indywidualne zrealizowano wśród 10 aktywnych członków społeczności lokalnej w dniach 24 i 27.01.2017 r. W pozostałych grupach badawczych w okresie 13-27.01.2017 r. zrealizowano wywiady grupowe.

Pozyskanie opinii różnych grup interesariuszy z wykorzystaniem zróżnicowanych metod i technik badawczych pozwoliło zgromadzić informacje na temat społeczności lokalnej, które uzupełnione przez analizę danych zastanych, stanowiły podstawę niniejszego opracowania.

CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

ZASIĘGI PRZESTRZENNE I LOKALIZACJA PODOBSZARÓW REWITALIZACJI

ROZWADÓW

Podobszar rewitalizacji Rozwadów położony jest w północnej części miasta i obejmuje ulice: 11 Listopada, 3 Maja, Aleje Jana Pawła II 29-49 numery nieparzyste, 116-148 numery parzyste, Braci Szumielewiczów, Broniewskiego, Bronisława Kochana, Cicha, Czwartaków, Dąbrowskiego, Feliksa Nowowiejskiego, Fryderyka Chopina, Górka, Graniczna, Grunwaldzka, Harcerska, Ignacego Paderewskiego, Jagiellońska, Karola Szymanowskiego, Klonowa, Kochanowskiego, Kołtątaja, Konopnickiej, Kopernika, Kościuszki, Matejki, Michała Ogińskiego, Mieszka I, Mikołaja Reja, Mjr Hubala, Moniuszki, Niemcewicza, Okrężna, Piaskowa, Polna 1-15, Poprzeczna, Rozwadowska, Rynek, Siedliska, Sobieskiego, St. Bełżyńskiego, Stefana Batorego, Strażacka, Szewska, Ściegiennego, Wieniawskiego, Wiśniowa, Witosy, Władysława Orkana, Zacisze, Zielona.

Lokalizację tego podobszaru na mapie miasta przedstawiono poniżej.

Mapa 1. Lokalizacja podobszaru rewitalizacji Rozwadów na mapie miasta

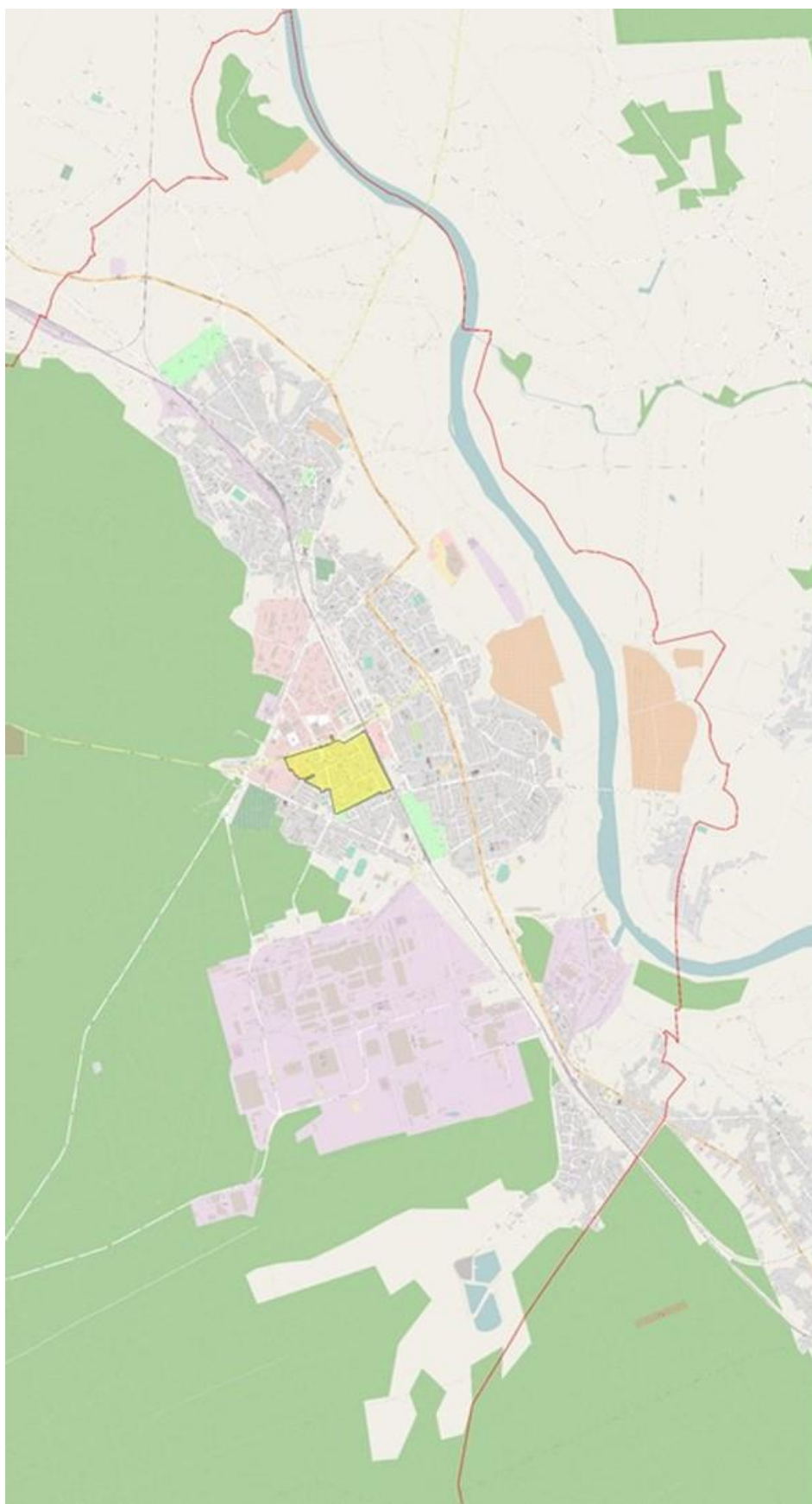

Źródło: Opracowanie własne. Mapa podkładowa: [Openstreetmap.org](https://openstreetmap.org)

FABRYCZNE

Drugi podobszar rewitalizacji położony jest w centralnej części miasta i obejmuje część osiedla Fabrycznego. W jego skład wchodzi następujące ulice: 1 Sierpnia 9-24, Bema, Handlowa, Kilińskiego, Komisji Edukacji Narodowej 23-45 numery nieparzyste, Komunalna, Niezłomnych, Okrzei, Piwna, Podleśna, Romana Dmowskiego 8-19. Jego lokalizacja na mapie miasta została przedstawiona poniżej.

Mapa 2. Lokalizacja podobszaru rewitalizacji Fabryczne na mapie miasta

Źródło: Opracowanie własne. Mapa podkładowa: Openstreetmap.org

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

ROZWADÓW

Podobszar rewitalizacji Rozwadów w całości objęty jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego osiedla Rozwadów w Stalowej Woli przyjętym Uchwałą nr XV/199/07 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dn. 28.09.2007, a następnie zmienionym Uchwałą nr XII/165/11 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dn. 30.06.2011.

Rozwadów jest osiedlem typowo mieszkaniowym. Dominuje tu zabudowa mieszkaniowa o charakterze jednorodzinny. Uzupełnienie stanowią tereny zabudowy usługowej oraz mieszkaniowo-usługowej. Znaczną część osiedla stanowią tereny zielone, a w szczególności tereny zieleni parkowej. Dużym potencjałem tego podobszaru jest ponadto Rynek, oznaczony w Planie jako „przestrzeń miejska” (PM).

FABRYCZNE

Drugi z podobszarów rewitalizacji – podobszar Fabryczne – objęty jest Planem zagospodarowania przestrzennego rewitalizacji obszaru istniejącego osiedla Fabrycznego w Stalowej Woli przyjętym uchwałą Nr XLVIII/682/05 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dn. 14.12.2005 i zmienionym uchwałą nr LX/981/10 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dn. 29.01.2010.

Fabryczne – podobnie jak Rozwadów – jest osiedlem typowo mieszkaniowym. Dominuje tu jednak budownictwo wielorodzinne, a tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej stanowią jego uzupełnienie. Znaczną część tego obszaru zajmują ponadto tereny usług, zarówno publicznych, jak i komercyjnych.

ŚRODOWISKO NATURALNE

ROZWADÓW

Zmiany, jakie zachodzą w stanie środowiska naturalnego na terenie podobszaru „Rozwadów”, wynikają w znacznej mierze z działalności człowieka. Głównym źródłem zanieczyszczeń atmosfery jest tu wykorzystywanie w celach grzewczych różnych, często niskiej jakości, paliw ciekłych i stałych. Jest to związane przede wszystkim z charakterem zabudowy mieszkaniowej. Dominuje tutaj bowiem zabudowa jednorodzinna, gdzie „nie dociera” ciepło z sieci miejskiej, a budynki ogrzewane są z wykorzystaniem różnego rodzaju pieców. Sytuacja taka jest ponadto powszechna w kamienicach zlokalizowanych wokół rynku.

Wśród zagrożeń dla środowiska naturalnego należy również wskazać dzikie wysypiska śmieci zlokalizowane przy ul. Dąbrowskiego w okolicy dworca PKP, przy ul. Poprzecznej (plac targowy) oraz przy ul. Granicznej w pobliżu wiaduktu nad ul. Podskarpową. Funkcjonowanie na terenie podobszaru tego typu składowisk odpadów wpływa nie tylko negatywnie na stan środowiska, czy estetykę przestrzeni, lecz istotnie obniża jakość życia mieszkańców, stanowiąc przy tym zagrożenie dla zdrowia.

Istotnym problemem w tej sferze jest również znaczny ruch samochodowy w centrum osiedla powodujący zanieczyszczenie powietrza przez spaliny oraz duże natężenie hałasu. Wynika on z faktu, że wielu kierowców jadąc do Stalowej Woli, wybiera drogę wiodącą przez ulicę

Brandwicką, Broniewskiego, wzdłuż Rynku do ulicy Rozwadowskiej i dalej Alejami Jana Pawła II. Jest to nie bez znaczenia dla jakości życia mieszkańców, którzy ruch kołowy na Rynku często wskazują jako problem.

Niemniej jednak, charakterystyczny dla położonego na uboczu Stalowej Woli Rozwadowa jest wciąż duży udział terenów zielonych, co może stanowić jego potencjał. Są to przede wszystkim tereny zieleni parkowej, czy ogródków przydomowych.

FABRYCZNE

Drugi podobszar rewitalizacji obejmujący część osiedla Fabrycznego, w ostatnim stuleciu uległ znacznym przeobrażeniom związanym z intensywnym rozwojem przemysłu i zabudowy mieszkaniowej. Miało to niebagatelny wpływ na środowisko przyrodnicze tego terenu. Osiedle Fabryczne, dawniej położone w granicach Puszczy Sandomierskiej, dziś jest zabudowaną dzielnicą, a po bogatym drzewostanie pozostały jedynie tereny zielone usytuowane między blokami mieszkalnymi z przydomowymi ogródkami.

Istotne zagrożenie dla środowiska naturalnego stanowi znaczny ruch samochodowy związany z położeniem Fabrycznego w centralnej części Stalowej Woli. Przyczynia się on do zwiększonego poziomu hałasu i emisji spalin do atmosfery, będącej z kolei przyczyną zanieczyszczenia powietrza.

Na podobszarze tym, przy ul. 1 Sierpnia (w pobliżu torów kolejowych), znajduje się dzikie składowisko odpadów, co wpływa na obniżenie estetyki przestrzeni miejskiej i stanowi zagrożenie dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców. Przyczynia się to do obniżenia jakości ich życia.

CECHY SZCZEGÓLNE LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

RYS HISTORYCZNY

ROZWADÓW¹

Rozwadów został założony przez Gabriela Rozwadowskiego w 1690 r. na gruntach wsi Charzewice na długo przed powstaniem Stalowej Woli. W 1693 roku na mocy przywileju lokacyjnego wydanego przez króla Jana III Sobieskiego Rozwadów otrzymał prawa miejskie. W 1723 roku stał się własnością młodszej rozwadowsko-rzeszowskiej linii książąt Lubomirskich.

W 1736 roku po zniszczeniu w wyniku pożaru kościoła parafialnego w Charzewicach wybudowana została tymczasowa drewniana kaplica, a ks. Jerzy Lubomirski zdecydował o przeniesieniu centrum parafialnego na teren Rozwadowa. W wyniku tej decyzji w latach 1738-1740 w pobliżu Rynku wybudowano drewniany kościół farny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP. W tym samym czasie, w roku 1741, ks. Jerzy Lubomirski rozpoczął budowę kościoła i klasztoru Kapucynów. Wzniesiono drewnianą kaplicę i dom dla zakonników, które jednak rok później uległy zniszczeniu w wyniku pożaru. Rozpoczęto budowę nowego murowanego kompleksu klasztorowego, który ukończono w 1753 roku, kiedy miało miejsce poświęcenie kościoła. W 1798

---

¹ Stalowka.NET - Encyklopedia miasta Stalowa Wola, <http://www.stalowka.net/encyklopedia.php?dx=95> (dostęp: 21.02.2017), <http://www.e-stalowa.pl/wiem/index.php?id=103> (dostęp: 27.02.2017)

roku rząd austriacki zamknął kościół parafialny w rynku, w wyniku czego 16 grudnia tego samego roku parafię przeniesiono do kościoła klasztornego. Pożar na początku XIX w. częściowo zniszczył drewnianą farę, po czym została rozebrana, a w jej miejsce w latach 1898-1907 wybudowano kościół neogotycki, który pełni funkcję kościoła parafialnego do dziś.

W latach 1857-1867 Rozwadów stanowił siedzibę władz powiatowych. W 1866 powołano w mieście urząd pocztowy. W latach 1898-1907 wzniesiono murowany kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej. W roku 1884 rozpoczęto budowę linii kolejowej Dębica-Rozwadów, którą otwarto w roku 1887, zaś w 1899 roku nastąpiło otwarcie linii kolejowej Przeworsk-Rozwadów. Miasto stało się ważnym węzłem kolejowym. W 1905 roku wzniesiony został budynek Sądu Grodzkiego, zaś rok później wzniesiono budynek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”.

Dawny Rozwadów słynął jako miasteczko kolejowe i handlowe, bowiem mieścił się tu jeden z ważniejszych węzłów kolejowych w południowo-wschodniej Polsce, zaś rozwadowski rynek stanowił największy teren handlowy w Puszczy Sandomierskiej.

Rozwadów pozostał samodzielnym miastem aż do 28 września 1973 roku, kiedy to został włączony do rozbudowującego się wówczas miasta hutniczego i stał się jednym z jego osiedli.

Wraz z utratą przez Rozwadów suwerenności, stracił on również swój niepowtarzalny urok małego miasteczka. W pamięci mieszkańców pozostał jednak odrębnym od Stalowej Woli bytem, miasteczkiem z wieloletnimi tradycjami, gdzie kwitł handel i rozwijało się rzemiosło, a sam Rynek pozostał miejscem spotkań miejscowej ludności.

Fotografia 1. Rozwadów na początku XX wieku

Źródło: <http://www.e-stalowa.pl/wiem/index.php?id=103> (dostęp: 27.02.2017)

Po „dawnym” Rozwadowie do dziś zachowały się liczne, stanowiące o potencjale nie tylko tego osiedla, ale i całego miasta, zabytki, tj. m.in. neogotycki kościół farny zbudowany w latach 1898-

1907, Pałac Lubomirskich wzniesiony w latach 1782-1786, zespół klasztorny Zakonu Kapucynów, budynek dawnego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, budynek dawnego Sądu Rejonowego, czy budynek dworca kolejowego. Zachował się również unikalny układ architektoniczny obejmujący kształt placu wraz z łukowatą drogą wiodącą przez rynek, narożne ulice. Ponadto, pozostałością po starożytnym czarnomorskim szlaku handlowym, który wiódł z północy Europy do Konstantynopola, jest lokalizacja głównej arterii komunikacyjnej (od skrzyżowania z ul. Klasztornej po ul. Brandwicką).

Poniższe fotografie przedstawiają Rozwadów dawniej i dziś.

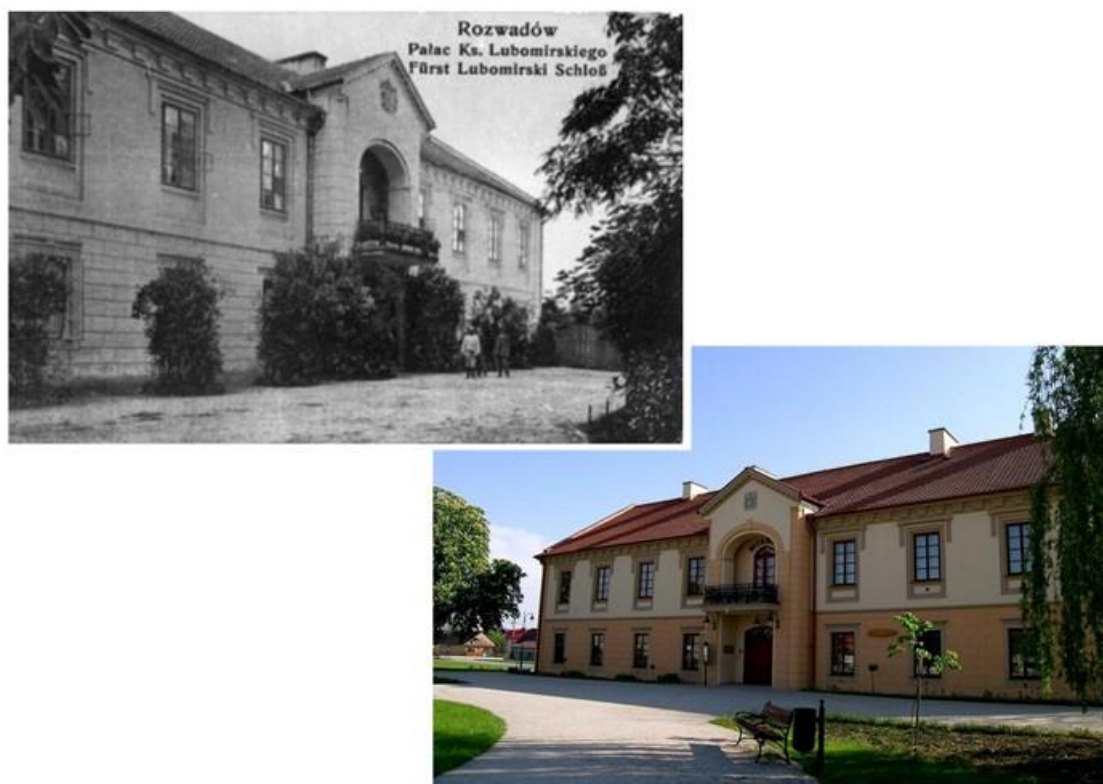
Fotografia 2. Kościół Parafialny p.w. Matki Bożej Szkaplerznej w Stalowej Woli

Źródło: <http://www.mbszkaplerznej.sandomierz.opoka.org.pl/>, <https://widokowki.dawida.pl/stalowa1.php>
(dostęp: 27.02.2017)

Fotografia 3. Pałac rodziny Lubomirskich, dziś Muzeum Regionalne w Stalowej Woli

Źródło: <http://e-stalowa.pl/wiem/index.php?id=145&id1=103>,
<http://www.museo.pl/content/view/350/295/> (dostęp: 27.02.2017)

Fotografia 4. Kościół Zwiastowania NMP, Klasztor Braci Mniejszych Kapucynów

Źródło: http://stalowa_wola.fotopolska.eu/380636,foto.html, <https://widokowki.dawida.pl/stalowa2.php>
(dostęp: 27.02.2017)

Fotografia 5. Budynek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”

Źródło: http://stalowa_wola.fotopolska.eu/754484,foto.html, <https://widokowki.dawida.pl/stalowa1.php>
(dostęp: 27.02.2017)

Fotografia 6. Budynek Sądu Rejonowego w Rozwadowie

Źródło: http://stalowa_wola.fotopolska.eu/Stalowa_Wola/b50204,Sad_Rejonowy.html (dostęp: 27.02.2017)

Fotografia 7. Dworzec Kolejowy Stalowa Wola-Rozwadów

Źródło: <https://widokowki.dawida.pl/stalowa2.php>,
<http://www.echodnia.eu/podkarpackie/wiadomosci/stalowa-wola/a/dworzec-kolejowy-stalowa-wola-rozwadow-do-wyburzenia-i-do-odnowienia,11700503/> (dostęp: 27.02.2017)

Fotografia 8. Rynek w Rozwadowie

Źródło: <https://widokowki.dawida.pl/stalowa1.php>, <http://stw24.pl/rozwadow-bedzie-elitarnym-osiedlem/> (dostęp: 27.02.2017)

Silne poczucie tożsamości i lokalnego patriotyzmu mieszkańców Rozwadowa wynikające z jego historii stanowi niekwestionowany atut tego obszaru. Pobudza bowiem do wzmożonej aktywności i działań lokalnej społeczności na rzecz najbliższego otoczenia. Z drugiej jednak strony utrudnia integrację rozwadowian z mieszkańcami pozostałych części Stalowej Woli.

FABRYCZNE²

Osiedle Fabryczne jest najstarszym osiedlem Stalowej Woli i stanowi część zabytkowego układu urbanistycznego miasta z okresu budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego. Jego powstanie datuje się na koniec dwudziestolecia międzywojennego (lata 1937-1939), kiedy nie było jeszcze planów utworzenia miasta. Wybudowane zostało ze względu na konieczność tworzenia mieszkań dla pochodzących z całej Polski pracowników Zakładów Południowych oraz firm budowlanych. W związku z intensywną rozbudową bloków mieszkalnych, stopniowej likwidacji ulegał bogaty niegdyś drzewostan Puszczy Sandomierskiej. Liczne sosny zastępowano dwu- i trzypiętrowymi budynkami ozdobionymi elementami w stylu art déco. Budowa pierwszych bloków mieszkalnych rozpoczęła się pod koniec czerwca 1937 roku.

---

² Dr Filip Burno, *Układ przestrzenny i architektura Stalowej Woli w latach 1937 – 1939* [w:] *COP Przeszłość Teraźniejszość Przyszłość*, red. Jan Konefał, Stalowa Wola 2007, str. 191, Dionizy Garbacz, *Narodziny Stalowa Wola (1938-1939) Tom 1*, Stalowa Wola 1993.

Status mieszkańców Fabrycznego zaznaczony został poprzez utworzenie odrębnych stref dla robotników oraz urzędników i inżynierów. Ich hierarchia została dodatkowo podkreślona poprzez podział przestrzeni i odmienne zaprojektowanie każdej dzielnicy, a także znajdujących się tam form architektonicznych. Pensje niektórych robotników o najwyższych kwalifikacjach pozwalały im wykupić mieszkania w „urzędniczej” części Fabrycznego. Nie pozwalała jednak na to niepisana zasada, w myśl której robotnicy mieli mieszkać w swojej części osiedla, a inżynierowie, dyrektorzy i urzędnicy w swojej.

Kolonię Robotniczą stanowiły zespoły bloków oraz niewielkich parterowych budynków przeznaczonych dla mniej zamożnej części społeczeństwa. Plany te były zwieńczeniem racjonalizacji przestrzennej, organizacji i kontroli życia społecznego, dyscyplinowania i wychowywania mieszkańców za pomocą architektury. Same mieszkania cechowały się raczej niskim standardem – składały się z maksymalnie dwóch pokoi z sanitariatami, zaś łazienki były wspólne dla kilku rodzin.

Fotografia 9. Budowa pierwszych budynków mieszkalnych w pobliżu Huty Stalowa Wola

Źródło: http://free.of.pl/g/gars/toolsnet/index_s.htm (dostęp: 09.03.2017)

Po „dawnym” Fabrycznym pozostały zabytki, wśród których znaczna część to budynki mieszkalne. Spośród pozostałych obiektów na szczególną uwagę zasługuje ważny dla mieszkańców całego miasta budynek Miejskiego Domu Kultury, w którym mieści się także kino „Wrzos”. Na poniższych fotografiach przedstawiono budowę Domu Kultury (pierwsze zdjęcie, rok 1952 r.) oraz obecny wygląd MDK.

Fotografia 10. Dom Kultury wraz z kinem „Wrzos”

Źródło: <http://www.e-stalowa.pl/wiem/index.php?id=140&id1=1> (dostęp: 09.03.2017)

OBSZAR REWITALIZACJI W OCZACH MIESZKAŃCÓW

Informacji o tym, jak postrzegają Fabryczne i Rozwadów sami mieszkańcy, dostarczają indywidualne wywiady pogłębione (IDI) oraz zogniskowane wywiady grupowe (FGI).

Wszyscy badani (IDI), zarówno z Rozwadowa, jak i z Fabrycznego, deklarują bardzo silne przywiązanie do miejsca zamieszkania, co w znacznej mierze wynika z tego, że mieszkają tu „od zawsze”. Ponadto, respondenci uznali, że są zadowoleni z obecnego miejsca zamieszkania i nie zmieniliby go, gdyby nadarzyła się okazja. Respondenci cenią sobie w swoim miejscu zamieszkania m.in. ciszę, spokój, dużą ilość terenów zielonych, dobry dostęp do punktów usługowych, a w przypadku Fabrycznego również dogodne położenie.

Dodatkowo, w świadomości mieszkańców Rozwadowa, jest on terenem niedoinwestowanym, pomijanym przez samorząd w planach inwestycyjnych. Rozwadowianie mają ponadto poczucie, że ich głos jest pomijany w dyskusji, a o decyzjach inwestycyjnych, czy dotyczących zagospodarowania przestrzeni nie są dostatecznie informowani.

POSTRZEGANIE OBSZARU REWITALIZACJI PRZEZ MIESZKAŃCÓW CAŁEGO MIASTA

Odpowiedzi na to, jak Rozwadów i Fabryczne są postrzegane przez mieszkańców całego miasta, dostarczają, obok wskazanych powyżej indywidualnych wywiadów pogłębionych i zogniskowanych wywiadów grupowych, także badania ankietowe (wywiady kwestionariuszowe – PAPI) przeprowadzone wśród 400 dorosłych mieszkańców podobszarów rewitalizacji.

ROZWADÓW

Z pozyskanych danych wynika, że zdaniem 35,6% badanych Rozwadów jest postrzegany raczej dobrze przez mieszkańców całego miasta. Niemal tyle samo rozwadowian uważa, że mieszkańcy innych osiedli oceniają podobszar raczej źle. Co istotne, w opinii 11,0% ankietowanych Rozwadów postrzegany jest bardzo źle, a tylko 1,8% twierdzi, że pozostali mieszkańcy Stalowej Woli oceniają go bardzo dobrze.

Podobszar Rozwadów oceniany jest zatem raczej negatywnie przez mieszkańców całego miasta. Sami rozwadowianie o swoim miejscu zamieszkania słyszą najczęściej, że jest to miejsce zaniedbane, brudne, niszczące, nieatrakcyjne, pozbawione oświetlenia oraz z zaniedbaną infrastrukturą drogową. Wskazało tak aż 22,3% badanych. Z oceny badanych wyłania się ponadto obraz Rozwadowa jako miejsca niebezpiecznego, gdzie kumulują się negatywne zjawiska, takie jak patologie, alkoholizm, wandalizm (7,3%). Powyższe jest prawdopodobnie efektem postrzegania Rozwadowa jako najgorszego osiedla Stalowej Woli (4,1%), które jest do tego słabo skomunikowane z pozostałą częścią miasta (3,6%) i, na którym „nic się nie dzieje” (6,4%). Rozwadów w oczach mieszkańców Stalowej Woli jawi się ponadto jako osiedle ludzi starszych.

Negatywne postrzeganie Rozwadowa przez mieszkańców pozostałych części miasta stanowi istotny problem dla samych rozwadowian. W ich opinii, przyczyną takiego stanu rzeczy są decyzje samorządowców o lokalizowaniu na terenie osiedla bloków komunalnych, co powoduje tworzenie się swoistych gett ubóstwa, miejsc kumulacji negatywnych zjawisk, takich jak: alkoholizm, wandalizm, przestępczość. Rzutuje to na mieszkańców całego osiedla i sprawia, że jest ono postrzegane jako teren niebezpieczny.

FABRYCZNE

Ponad połowa ankietowanych uważa, że Fabryczne oceniane jest negatywnie przez mieszkańców pozostałych części miasta, przy czym 34,4% wskazało, że postrzegane jest raczej źle, a zdaniem co piątego respondenta – bardzo źle. Nieco ponad 21% respondentów wskazało, że inni mieszkańcy Stalowej Woli podobszar ten oceniają raczej dobrze. Jedynie 3,9% uznaje, że Fabryczne w oczach innych stalowowolan jest postrzegane bardzo dobrze.

Podobszar Fabryczne oceniany jest zatem przez mieszkańców Stalowej Woli zdecydowanie negatywnie. Sami mieszkańcy tego osiedla słyszą o nim raczej pejoratywne opinie. W oczach mieszkańców innych części miasta Fabryczne to miejsce, gdzie kumulują się zjawiska patologiczne, występuje wandalizm i alkoholizm, a co za tym idzie jest to osiedle niebezpieczne. Takich odpowiedzi udzieliło ponad 18% badanych. Fabryczne uważane jest również za najgorsze osiedle w mieście (11,7%). Badani wskazują, że bywa ono określane mianem „gorszej strony torów”. Ponadto podobszar ten widziany jest jako osiedle brudne, zaniedbane i nieatrakcyjne (10,0%). W świadomości mieszkańców Stalowej Woli Fabryczne jest ponadto osiedlem ludzi starszych.

Zdaniem mieszkańców, negatywne postrzeganie Fabrycznego wiąże się m.in. z lokalizacją na tym terenie dwóch bloków, które zamieszkiwane są głównie przez osoby wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym. Jest to miejsce kumulacji takich zjawisk jak: ubóstwo, alkoholizm, czy wandalizm.

Należy jednak zauważyć, że 8,3% respondentów deklaruje, że słyszy o Fabrycznym również pozytywne opinie, wśród których dominuje przekonanie, iż jest to miejsce ciche, spokojne, przyjazne, ładne, zadbane.

ZASOBY LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Przez zasoby lokalnej społeczności rozumieć należy wszystko, co może zostać wykorzystane do jej rozwoju. Są to:

- ✓ zasoby ludzkie;
- ✓ zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje działające zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej (biznesowej i pozarządowej);
- ✓ zasoby materialne – zarówno wykorzystywane na co dzień zasoby „w działaniu” (nieruchomości, finanse, miejsca skupiające mieszkańców itp.), jak i możliwości (m.in. miejsca do wykorzystania, historia danej społeczności, która tworzy szczególne więzi między jej członkami itp.).

ZASOBY LUDZKIE

ROZWADÓW

Niekwestionowanym potencjałem Rozwadowa są jego **mieszkańcy**. Cechują się oni bardzo silnym przywiązaniem do miejsca zamieszkania oraz ponadprzeciętnym zaangażowaniem w działania na rzecz swojego osiedla. Potwierdzają to wyniki badań ankietowych, z których wynika, że aż 2/3 mieszkańców Rozwadowa zamierza angażować się w działania rewitalizacyjne realizowane na rzecz osiedla, przy czym ponad 26% badanych deklaruje, że zdecydowanie włączy się w tego typu inicjatywy.

Docenić należy także silną integrację oraz lokalny patriotyzm rozwadowian, co jest w znacznej mierze wynikiem wielowiekowej historii Rozwadowa, który jeszcze w połowie XX w. funkcjonował jako odrębne miasteczko. Mieszkańcy chętnie angażują się w działania różnego rodzaju organizacji pozarządowych, których celem jest krzewienie kultury i dbanie o zachowanie unikatowego dziedzictwa historycznego Rozwadowa.

FABRYCZNE

Ważnym zasobem podobszaru Fabryczne są jego **mieszkańcy**. Wielu z nich to osoby aktywne i zaangażowane w sprawy swojego osiedla, co potwierdzają przeprowadzone wśród nich badania. Ponad połowa ankietowanych deklaruje bowiem chęć uczestnictwa w przyszłych działaniach rewitalizacyjnych realizowanych na rzecz Fabrycznego, przy czym co piąty badany zdecydowanie zaangażuje się w tego typu inicjatywy. Kluczowe znaczenie mają tu organizacje pozarządowe zrzeszające mieszkańców Fabrycznego i działające na ich rzecz.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Zasoby instytucjonalne obejmują wszelkie instytucje i organizacje działające w sferze publicznej i prywatnej (biznesowej i pozarządowej) zlokalizowane przede wszystkim na danym obszarze, ale również poza nim, o ile są one istotne z punktu widzenia mieszkańców i zaspokajania ich potrzeb.

Poniżej zaprezentowano charakterystykę zasobów instytucjonalnych zlokalizowanych na poszczególnych podobszarach rewitalizacji oraz poza nimi, ale mających szczególne znaczenie dla ich mieszkańców.

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

ROZWADÓW

Charakterystykę publicznych i prywatnych zasobów instytucjonalnych podobszaru Rozwadów zawierają poniższe tabele. Odrębnie scharakteryzowano działające w Rozwadowie i w jego bliskiej okolicy organizacje pozarządowe.

Tabela 4. Zasoby instytucjonalne działające w sferze publicznej – podobszar Rozwadów

L.p.	Nazwa instytucji	Adres	Obszar działalności
1	Przedszkole Nr 5 im. Juliana Tuwima	37-464 Stalowa Wola, ul. Mieszka I 5	edukacja i wychowanie
2	Zespół Szkół Nr 4: Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Jana Kochanowskiego, Gimnazjum Nr 6	37-464 Stalowa Wola, ul. Rozwadowska 10	edukacja i wychowanie
3	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3	37-464 Stalowa Wola, ul. Polna 15	edukacja i wychowanie
4	Muzeum Regionalne w Stalowej Woli	37-464 Stalowa Wola, ul. Sandomierska 1	Kultura
5	Biblioteka Miejska im. Melchiora Wańkowicza - Filia Nr 3	37-450 Stalowa Wola, ul. Rozwadowska 6	Kultura
6	Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	37-464 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 5	Zdrowie
7	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	37-464 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 7	Zdrowie
8	Urząd Pocztowy Stalowa Wola 6	37-464 Stalowa Wola, ul. Ks. Piotra Ściegiennego 7	Poczta

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Zasoby instytucjonalne działające w sferze prywatnej – podobszar Rozwadów

L.p.	Nazwa instytucji	Adres	Obszar działalności
1	Domowa Akademia Przedszkolaka	37-450 Stalowa Wola, ul. Harcerska 2	edukacja i wychowanie
2	Niepubliczne Przedszkole i Klub Malucha Baśniowy Świat	37-464 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 10C	edukacja i wychowanie
3	Niepubliczne Przedszkole i Klub Malucha Baśniowy Świat II	37-464 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 10B	edukacja i wychowanie
4	Przychodnia Rejonowa Nr 5 (Niepubliczny Zakład Opieki Stomatologicznej)	37-450 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 3	Zdrowie
5	Przychodnia Nr 5 (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDYK" Sp. z o.o. w Stalowej Woli)	37-450 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 3	Zdrowie
6	Gabinet chirurgii szczękowo-twarzowej	37-450 Stalowa Wola, al. Jana Pawła II 35	Zdrowie
7	Gabinet stomatologiczny	37-450 Stalowa Wola, al. Jana Pawła II 35	Zdrowie
8	Gabinet ortodontyczno-stomatologiczny	37-450 Stalowa Wola, ul. 11 Listopada 3	Zdrowie
9	Gabinet stomatologiczny	37-450 Stalowa Wola, ul. Fryderyka Chopina 34	Zdrowie
10	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ZDROWIE RODZINY"	37-450 Stalowa Wola, ul. Górka 8	Zdrowie
11	Prywatny gabinet ginekologiczno- położniczy	37-450 Stalowa Wola, ul. Grunwaldzka 5A	Zdrowie
12	Gabinet stomatologiczny	37-450 Stalowa Wola, ul. Harcerska 4	Zdrowie
13	Gabinet lek. med. specjalista chorób wewnętrznych i medycyny przemysłowej	37-450 Stalowa Wola, ul. Klonowa 4	Zdrowie

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

Lp.	Nazwa instytucji	Adres	Obszar działalności
14	Gabinet stomatologiczny	37-450 Stalowa Wola, ul. Piaskowa 3	Zdrowie
15	Gabinet terapii manualnej i masażu leczniczego	37-450 Stalowa Wola, ul. Rozwadowska 4A	Zdrowie
16	Gabinet lekarski	37-450 Stalowa Wola, ul. Rozwadowska 4A	Zdrowie
17	Prywatny gabinet ginekologiczno- położniczy	37-450 Stalowa Wola, ul. Rozwadowska 14	Zdrowie
18	Apteka	37-450 Stalowa Wola, ul. Jagiellońska 5	Apteka
19	Apteka "Farmex"	37-450 Stalowa Wola, ul. Rozwadowska 4	Apteka
20	Świetlica środowiskowa "PROMYCZEK"	37-450 Stalowa Wola, ul. Klasztorna 27	pomoc społeczna
21	Myśliwski bar gastronomiczny	37-450 Stalowa Wola, ul. 3 Maja 3	usługi gastronomiczne
22	Restauracja	37-450 Stalowa Wola, ul. Harcerska 10	usługi gastronomiczne
23	Pizzeria"QUATTRO"	37-450 Stalowa Wola, ul. Karola Szymanowskiego 2	usługi gastronomiczne
24	"BLUE PUB"	37-450 Stalowa Wola, ul. Karola Szymanowskiego 2	usługi gastronomiczne
25	Pub"WORLD OF BEER"	37-450 Stalowa Wola, ul. Karola Szymanowskiego 2	usługi gastronomiczne
26	"HAPPY REDHOT"	37-450 Stalowa Wola, ul. ks. Piotra Ściegiennego 27	usługi gastronomiczne
27	Bar Azjatycki "PHONG LAN"	37-450 Stalowa Wola, ul. Poprzeczna 1	usługi gastronomiczne
28	Pijalnia piwa	37-450 Stalowa Wola, ul. Rynek 38	usługi gastronomiczne
29	Pub "KRYJÓWKA"	37-450 Stalowa Wola, ul. St. Bełżyńskiego 3	usługi gastronomiczne
30	Smażalnia ryb	37-450 Stalowa Wola, ul. Władysława Broniewskiego 10	usługi gastronomiczne
31	Usługi hotelarskie	37-450 Stalowa Wola, ul. Harcerska 10	usługi hotelarskie
32	Salon fryzjerski	37-450 Stalowa Wola, ul. 11 Listopada 2	fryzjerstwo, kosmetyka
33	Zakład fryzjerski	37-450 Stalowa Wola, ul. Ignacego Paderewskiego 20	fryzjerstwo, kosmetyka
34	Zakład fryzjerski	37-450 Stalowa Wola, ul. Jagiellońska 1	fryzjerstwo, kosmetyka
35	Salon fryzjerski	37-450 Stalowa Wola, ul. Karola Szymanowskiego 2	fryzjerstwo, kosmetyka
36	Studio fryzjerskie "VOGUE II"	37-450 Stalowa Wola, ul. Mieszka I 26	fryzjerstwo, kosmetyka
37	Salon fryzjerski damsko-męski	37-450 Stalowa Wola, ul. Rynek 13	fryzjerstwo, kosmetyka
38	Salon fryzjerski CLIVIA	37-450 Stalowa Wola, ul. Rynek 15	fryzjerstwo, kosmetyka
39	Salon fryzjerski "BASIA"	37-450 Stalowa Wola, ul. Władysława Broniewskiego 10	fryzjerstwo, kosmetyka
40	Gabinet Kosmetyki Estetycznej Barbara Stanisławska	37-450 Stalowa Wola, ul. Władysława Broniewskiego 25	fryzjerstwo, kosmetyka
41	Salon kosmetyczny	37-450 Stalowa Wola, ul. Władysława Broniewskiego 7	fryzjerstwo, kosmetyka

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Organizacje pozarządowe – podobszar Rozwadów

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
1	Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 5	Małgorzata Stańczak – Prezes Zarządu	pomoc społeczna	Misją Stowarzyszenia jest: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie i rozwój sfery zdrowia publicznego poprzez wspieranie działalności zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego w Stalowej Woli. 2. Poprawa jakości opieki zdrowotnej nad osobami przewlekle chorymi i długotrwale unieruchomionymi. 3. Świadczenie opieki zdrowotnej i socjalnej osobom przewlekle chorym i długotrwale unieruchomionym i w podeszłym wieku. 4. Praca edukacyjno-dydaktyczna w dziedzinie pielęgniarstwa. 5. Promocja zdrowia poprzez poradnictwo w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej.
2	Regionalne Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Rozwadowska 34	Sylwester Daško – Prezes Zarządu	gospodarka	Podstawowym celem stowarzyszenia jest udzielanie pomocy członkom w organizowaniu i wykonywaniu działalności handlowej, przemysłowej i usługowej, ochrona ich interesów zawodowych i socjalnych oraz przeciwdziałanie przejawom nieuczciwej konkurencji.
3	Polskie Towarzystwo Psychoterapii Uzależnień w Stalowej Woli	37-464 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 7	Jacek Kasprzak – Przewodniczący	pomoc społeczna	Celem towarzystwa jest rozwijanie i popularyzacja psychoterapii oraz pomoc terapeutyczna osobom uzależnionym i ich rodzinom. Towarzystwo realizuje swój cel poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1. Stwarzanie warunków sprzyjających rozwijaniu społecznej, naukowej i dydaktycznej działalności członków oraz podnoszenie ich kwalifikacji i etyki zawodowej. 2. Dbłość o poziom kompetencji zawodowych terapeutów uzależnień poprzez organizowanie szkoleń. 3. Tworzenie placówek prowadzących działalność usługową – szkoleniową, badawczą, terapeutyczną, profilaktyczną itp. 4. Wspieranie działalności placówek profilaktyki i psychoterapii uzależnień i współuzależnienia. 5. Współpracę z władzami państwowymi i samorządowymi w zakresie stosowania i rozwijania psychoterapii uzależnień. 6. Reprezentowanie środowiska w instytucjach państwowych i samorządowych. 7. Organizowanie zjazdów naukowych, konferencji, seminariów, konkursów i zebrań naukowych. 8. Szerzenie i popularyzację wiedzy nt. leczenia uzależnień poprzez organizowanie wykładów publicznych, odczytów, publikacji oraz innych przedsięwzięć edukacyjnych. 9. Prowadzenie działalności wydawniczej i współpracę w tym zakresie z innymi wydawnictwami.

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
					10. Utrzymywanie kontaktów z innymi towarzystwami naukowymi i profesjonalnymi o podobnym profilu działania w kraju i za granicą.
4	Rozwadowskie Towarzystwo Miłośników Kolei w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Dąbrowskiego 12	Grażyna Chochowska – Prezes	sprawy społeczne, kultura i sztuka	<p>Misją Towarzystwa jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób. 2. Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej. 3. Ochrona i promocja zdrowia. 4. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych. 5. Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy. 6. Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości. 7. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. 8. Ochrona i rewitalizacja materialnych i niematerialnych zabytków kolejnictwa, w tym militarnych związanych z kolejnictwem – jako dóbr kultury narodowej. 9. Propagowanie kultury technicznej i piękna kolei. 10. Propagowanie kultury, tradycji i etyki zawodu kolejarza. 11. Upowszechnianie kultury w formie rekreacji i turystyki kolejowej. 12. Upowszechnianie krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży. 13. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. 14. Podnoszenie atrakcyjności gospodarczej i turystyczno-krajoznawczej regionu. 15. Propagowanie transportu kolejowego jako transportu ekologicznego. 16. Rewitalizacja, rozwój i utrzymanie linii kolejowych. 17. Troska o wychowanie dzieci i młodzieży w szacunku do historii kraju, jego dziedzictwa kulturowego, przyrody i ochrony środowiska. 18. Troska o ekologię i ochronę zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego. 19. Działanie na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
					demokracji.
5	Stowarzyszenie Absolwentów i Sympatyków Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. Króla Jana III Sobieskiego w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Polna 15	Piotr Kuligowski – Prezes	oświata	<p>Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. Króla Jana III Sobieskiego w Stalowej Woli poprzez wspieranie inicjatyw społecznych w następujących obszarach: kultura, oświata, edukacja, ochrona środowiska, prawa człowieka, ochrona zdrowia, rozwój regionalny i lokalny, pomoc społeczna, a w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wszechstronne wspieranie społecznej aktywności obywateli na rzecz edukacji, oświaty i ochrony zdrowia. 2. Inicjowanie organizowania form wypoczynku i organizacji czasu pozaszkolnego w szkole. 3. Wspieranie dobroczynności i działań humanitarnych. 4. Organizowanie pomocy materialnej dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. Króla Jana III Sobieskiego w Stalowej Woli.
6	Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej „PARTYZANT” w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Wieniawskiego 1	Mariusz Szeferski – Prezes Zarządu	kultura i sztuka	<p>Celem stowarzyszenia jest upowszechnianie wiedzy historycznej związanej z jednostkami polskimi, niemieckimi oraz innych armii biorących udział w II wojnie światowej, a także polskich żołnierzy armii podziemnej walczących o niepodległość naszego kraju po zakończeniu II wojny światowej.</p>
8	Fundacja „Kedyw”	37-464 Stalowa Wola, ul. Bełżyńskiego 18	Marek Wróblewski – Prezes Zarządu	ochrona dziedzictwa historycznego	<p>Zasadniczym celem fundacji jest ratowanie i wyremontowanie historycznej kamienicy zwanej „Górka”, okupacyjnej siedziby rozwadowskiego Kedywu Armii Krajowej Obwodu „Niwa” (Nisko-Stalowa Wola).</p> <p>Drugim celem fundacji jest utworzenie i prowadzenie muzeum ze stałą ekspozycją w oryginalnym pomieszczeniu Kedywu, prawdopodobnie jedyne ocalałego odrębnego lokalu Kedywu w skali krajowej.</p> <p>Dodatkowo fundacja prowadzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywną ochronę dziedzictwa rozwadowskiego Kedywu Armii Krajowej, rozwadowskiej placówki AK „Wilcze Łyko” oraz stalowowolskiej AK. 2. Aktywną ochronę Historycznej „Górki”, oryginalnej siedziby rozwadowskiego Kedywu. 3. Krzewienie i podtrzymywanie historii konspiracyjnej Armii Krajowej Obwodu „Niwa” (Nisko-Stalowa Wola). 4. Prowadzenie działalności naukowo-badawczej o Kierownictwie Dywersji Armii Krajowej. 5. Prowadzenie działań mających na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytków archeologicznych Armii Krajowej.

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
					<p>6. Prowadzenie działalności edukacyjnej poprzez upowszechnianie i popularyzowanie wiedzy na temat Armii Krajowej i walk partyzanckich w II Wojnie Światowej na terenie Obwodu „Niwa”.</p> <p>7. Integracja środowisk pasjonatów historii i militariów II Wojny Światowej.</p> <p>8. Wychowywanie młodego pokolenia Polaków w duchu patriotyzmu i w poszanowaniu tradycji Narodu Polskiego.</p>
9	Rozwadowskie Stowarzyszenie Historyczne	37-464 Stalowa Wola, ul. Jagiellońska 1	Halina Kułacz – Prezes Zarządu	kultura i sztuka, edukacja	<p>Misją stowarzyszenia jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odkrywanie dawnej świetności Rozwadowa, jego znaczenia w regionie Dolnego Sanu oraz pielęgnowanie dziedzictwa kultury na rzecz społeczności lokalnej. 2. Umacnianie więzi między mieszkańcami i poczucia przynależności lokalnej, aktywizacja mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. 3. Opieka nad zabytkami architektonicznymi oraz obiektami przyrody Rozwadowa i okolic. 4. Krzewienie w społeczeństwie właściwego stosunku do dziedzictwa kultury. 5. Działanie na rzecz rozwoju infrastruktury, podnoszenia estetyki otoczenia i bezpieczeństwa Rozwadowa. 6. Promocja Rozwadowa leżącego na dawnym handlowym trakcie czarnomorskim. 7. Promocja i wzbogacenie oferty edukacyjnej przeznaczonej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych. 8. Działanie na rzecz rozwoju: sportu, sztuki, nauki, kultury, turystyki, ekologii i inicjatyw pomocy społecznej.
10	Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów w Polsce	37-450 Stalowa Wola, ul. Tysiąclecia 41	Adam Klima	sprawy społeczne, kultura i sztuka	b.d.
11	Stowarzyszenie Przyjaciół Klasztoru Braci Mniejszych „Pokój i Dobro”	37-464 Stalowa Wola, ul. Klasztorna 27	Krzysztof Sobiecki	pomoc społeczna	<p>Celem Stowarzyszenia są działania w sferze następujących zadań publicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji. 2. Prowadzenie działalności charytatywnej. 3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym. 4. Działania wspierające na rzecz nauki, edukacji, oświaty i wychowania. 5. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych. 6. Wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnej. 7. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom w trudnej sytuacji życiowej, oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób.

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
					<p>8. Działania z zakresu krajoznawstwa oraz organizowania wycieczek dzieci i młodzieży.</p> <p>9. Działalność na rzecz mniejszości narodowych.</p> <p>10. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.</p> <p>11. Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy.</p> <p>12. Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji.</p> <p>13. Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami.</p>
12	Stowarzyszenie na rzecz odbudowy staromiejskiego Ratusza w Rozwadowie	37-450 Stalowa Wola, ul. Wolności 3	Zbigniew Orczyński	ochrona dziedzictwa historycznego	<p>Misją Stowarzyszenia jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie i wspieranie działań oraz propagowanie rozwiązań zmierzających do rozwoju społecznego i kulturalnego oraz gospodarczego terenu byłego miasta Rozwadowa – od 1973 r. dzielnicy Stalowej Woli i związanego z nim historycznego regionu. 2. Ochrona, rozbudowa i rewaloryzacja zabytków i pamiątek kultury byłego miasta Rozwadowa – obecnie dzielnicy Stalowej Woli.
13	Stowarzyszenie Rozwadowian	37-450 Stalowa Wola, Rynek 60	b.d.	kultura i sztuka	b.d.
14	Rozwadowskie Stowarzyszenie Patriotyczne	37-450 Stalowa Wola, ul. 3 Maja 6	Maria Rehorowska – Przewodnicząca	kultura i sztuka	Misją stowarzyszenia jest wspieranie wszelkich działań mających na celu podnoszenie jakości życia w osiedlu Rozwadów.
15	Stowarzyszenie „Przyjazna dłoń”	37-464 Stalowa Wola, ul. Ks. Piotra Ściegiennego 20	Andrzej Kochan – Prezes Zarządu	kultura i sztuka	<p>Celem stowarzyszenia są działania w sferze następujących zadań publicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji. 2. Prowadzenie działalności charytatywnej. 3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym. 4. Działania wspierające na rzecz nauki, edukacji, oświaty i wychowania. 5. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych. 6. Działania wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnej. 7. Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://mojepanstwo.pl/>, <http://bazy.ngo.pl/> oraz stron internetowych poszczególnych organizacji

Na podobszarze Rozwadów oraz w jego bliskim sąsiedztwie zlokalizowanych jest wiele instytucji działających zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej w wielu ważnych dziedzinach. Znajdują się tu placówki edukacyjne, instytucje kultury, gabinety lekarskie i stomatologiczne oraz liczne punkty usługowe i handlowe. Ich szczegółową lokalizację przedstawiono na mapie stanowiącej załącznik 1. do niniejszego dokumentu.

Ponadto wśród zasobów instytucjonalnych na szczególną uwagę zasługuje szereg działających na podobszarze rewitalizacji oraz na jego rzecz organizacji pozarządowych. Podkreślić należy znaczenie podmiotów aktywnie krzewiących pamięć o historii Rozwadowa i działających w celu ochrony jego unikatowego dziedzictwa historycznego i kulturalnego. Skupiają one nie tylko obecnych rozwadowian, ale również osoby, które z Rozwadowa pochodzą, ale już tu nie mieszkają, a wciąż czują silną więź z tym miejscem. Szczegółową lokalizację podmiotów sektora pozarządowego działających na podobszarze Rozwadów i na jego rzecz przedstawiono na mapie stanowiącej załącznik 3. do dokumentu.

FABRYCZNE

Charakterystykę zasobów instytucjonalnych podobszaru Fabryczne (zlokalizowanych na jego terenie i poza nim, lecz mających istotne znaczenie dla jego mieszkańców) przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Zasoby instytucjonalne działające w sferze publicznej – podobszar Fabryczne

Lp.	Nazwa instytucji	Dane teleadresowe	Obszar działalności
1	Przedszkole Nr 1	37-450 Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 2A	edukacja i wychowanie
2	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Wacława Górskiego	37-450 Stalowa Wola, ul. Dmowskiego 9	edukacja i wychowanie
3	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 im. E. Kwiatkowskiego	37-450 Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 1	edukacja i wychowanie
4	Miejski Dom Kultury	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 9	Kultura
5	Biblioteka Miejska im. M. Wańkowicza - Filia Nr 6	37-450 Stalowa Wola, ul. Dmowskiego 2a	Kultura
6	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	37-450 Stalowa Wola, ul. Hutnicza 15	Sport
7	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	37-450 Stalowa Wola, ul. Dmowskiego 1	pomoc społeczna
8	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 15	pomoc społeczna
9	Dom Pomocy Społecznej	37-450 Stalowa Wola, ul. Dmowskiego 2a	pomoc społeczna
10	Warsztat Terapii Zajęciowej "Nadzieja" przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 2	pomoc społeczna
11	Dom Dziecka	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 6	pomoc społeczna
12	Przychodnia Nr 1	37-450 Stalowa Wola, ul. Hutnicza 8	Zdrowie
13	Zakład Opieki Zdrowotnej "MONAR"	37-450 Stalowa Wola, ul. Hutnicza 8	Zdrowie
14	Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Dmowskiego 8	Urząd
15	Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 15	Urząd

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

Lp.	Nazwa instytucji	Dane teleadresowe	Obszar działalności
16	Sąd Rejonowy w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Popiełuszki 16	Urząd
17	Powiatowy Rzecznik Praw Konsumenta	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 15	Urząd
18	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	37-450 Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 66	Urząd
19	Urząd Pocztowy Stalowa Wola 4	37-450 Stalowa Wola, ul. Hutnicza 13	Poczta

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Zasoby instytucjonalne działające w sferze prywatnej – podobszar Fabryczne

Lp.	Nazwa instytucji	Dane teleadresowe	Obszar działalności
1	Przedszkole Prywatne „Ene-Due-Rabe”	37-450 Stalowa Wola, ul. Siedlanowskiego 3	edukacja i wychowanie
2	Niepubliczne Przedszkole „Dzieciaki.pl”	37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 10	edukacja i wychowanie
3	Gimnazjum i Liceum Katolickie im. bł. ks. J. Popiełuszki w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 4	edukacja i wychowanie
4	Wyższa Szkoła Ekonomiczna	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	edukacja i wychowanie
5	Pracownia psychologii pracy	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	Zdrowie
6	Gabinet lekarski	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	Zdrowie
7	Prywatny Gabinet Rehabilitacyjny	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	Zdrowie
8	Dietolinia Poradnia Dietetyczna	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	Zdrowie
9	Prywatny gabinet lekarski	37-450 Stalowa Wola, ul. Komisji Edukacji Narodowej 45	Zdrowie
10	Gabinet lekarski (reumatolog i internista)	37-450 Stalowa Wola, ul. Komunalna 10	Zdrowie
11	Gabinet psychoterapii	37-450 Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 2	Zdrowie
12	Specjalistyczny gabinet lekarski	37-450 Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 2C	Zdrowie
13	Gabinet lekarski (specjalista chorób dziecięcych)	37-450 Stalowa Wola, ul. Piwna 8	Zdrowie
14	Gabinet lekarski (specjalista chorób wewnętrznych, endokrynolog)	37-450 Stalowa Wola, ul. Piwna 8	Zdrowie
15	Przychodnia	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 17	Zdrowie
16	Apteka	37-450 Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 17	Apteka
17	Świetlica środowiskowa dla dzieci "UŚMIECH"	37-450 Stalowa Wola, ul. Hutnicza 8	pomoc społeczna
18	Klub młodzieżowy "UŚMIECH"	37-450 Stalowa Wola, ul. Hutnicza 8	pomoc społeczna
19	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	37-450 Stalowa Wola, ul. Dmowskiego 10A	Energetyka
20	Zakład Miejskiej Komunikacji Samochodowej	37-450 Stalowa Wola, ul. Komunalna 3	transport i komunikacja
21	Miejski Zakład Komunalny	37-450 Stalowa Wola, ul. Komunalna 1	transport i komunikacja
22	Dom Młodego Metalowca	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	Hotel
23	Raiffeisen Bank Polska S.A. Oddział w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Handlowa 1B	Bank
24	DRINK BAR"ROYAL"	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	usługi gastronomiczne

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

Lp.	Nazwa instytucji	Dane teleadresowe	Obszar działalności
25	Restauracja	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 14	usługi gastronomiczne
26	MAŁA GASTRONOMIA - Catering	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 2/5	usługi gastronomiczne
27	Bar	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 17	usługi gastronomiczne
28	Restauracja "CHEM-BUD"	37-450 Stalowa Wola, pl. Józefa Piłsudskiego 1	usługi gastronomiczne
29	Zakład fryzjerski	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 11	fryzjerstwo, kosmetyka
30	LIBELLE BEAUTY	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	fryzjerstwo, kosmetyka
31	Zakład fryzjerski "BARBARA"	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 15	fryzjerstwo, kosmetyka
32	Zakład fryzjerski męski Nr 11C	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 11C	fryzjerstwo, kosmetyka

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. Organizacje pozarządowe – podobszar Fabryczne

L.p.	Nazwa organizacji	Dane teleadresowe	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
1	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „AZYMUT”	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 11	Jarosław Grzegorzczak – Prezes	Opieka społeczna	Stowarzyszenie realizuje następujące działania: <ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja zdrowia i sportu. 2. Organizacja czasu wolnego. 3. Organizacja letniego i zimowego wypoczynku. 4. Krzewienie wśród dzieci i młodzieży idei ochrony środowiska naturalnego. 5. Działanie na rzecz wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży. 6. Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym wśród dzieci i młodzieży.
2	Stowarzyszenie Paralotniowe „Parateam.pl”	37-450 Stalowa Wola, ul. Okrzei 6	Piotr Bratejko – Prezes Stowarzyszenia	Kultura fizyczna	Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz rozwoju paralotniarstwa, w szczególności przez: <ol style="list-style-type: none"> 1. Popularyzację paralotniarstwa oraz dyscyplin z nim związanych. 2. Podnoszenie bezpieczeństwa lotów oraz kwalifikacji lotniczych członków stowarzyszenia. 3. Wspieranie sportowych ambicji członków stowarzyszenia. 4. Prowadzenie działań na rzecz pozyskiwania nowych terenów do uprawiania paralotniarstwa.
3	Stowarzyszenie ZIELONA STALÓWKA	37-450 Stalowa Wola, ul. Komunalna 1	Mariusz Piasecki – Prezes Zarządu	Ekologia	Celami Stowarzyszenia są: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie edukacji ekologicznej i propagowanie idei proekologicznych w zakresie gospodarki odpadami, oczyszczania ścieków, uzdatniania wody oraz ochrony powietrza. 2. Propagowanie ekologicznego stylu życia i świadomych postaw zmniejszających zanieczyszczenie środowiska. 3. Promocja i prowadzenie różnorodnych form działalności służącej podnoszeniu świadomości ekologicznej. 4. Tworzenie warunków organizacyjnych i materialnych dla wdrażania rozwiązań w dziedzinie ochrony środowiska. 5. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym cennych terenów przyrodniczych oraz ochrona dziedzictwa kulturowego. 6. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych w dziedzinie ochrony środowiska. 7. Pozyskiwanie funduszy na cele związane z działalnością Stowarzyszenia.
4	Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt „FUTRZAK” w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Dmowskiego 9	Greta Skrzypek – Prezes	Ekologia	Stowarzyszenie realizuje następujące działania: <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie schroniska dla zwierząt i hotelu dla zwierząt. 2. Organizowanie i finansowanie konferencji, seminariów i zjazdów naukowych z zakresu nowoczesnych metod humanitarnej hodowli zwierząt, a także rehabilitacji osób niepełnosprawnych z udziałem zwierząt.

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

L.p.	Nazwa organizacji	Dane teleadresowe	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
					<ol style="list-style-type: none"> 3. Organizowanie wystaw kulturalnych, akcji propagandowych na rzecz ochrony ekologii i zwierząt oraz ochrony ich środowiska, w tym także za pośrednictwem: prasy, radia, telewizji, Internetu oraz wszelkich wydawnictw (w tym własnych). 4. Prowadzenie wykładów i szkoleń z zakresu metod nowoczesnej i humanitarnej hodowli, ekologicznych sposobów żywienia zwierząt. 5. Promocja organizacji, przedsiębiorców i instytucji wspierających ochronę środowiska i ochronę zwierząt. 6. Wspieranie organizacji, instytucji i przedsiębiorców w zakresie ochrony środowiska i ochrony zwierząt. 7. Pozyskiwanie funduszy na cele statutowe. 8. Zapewnienie doraźnej pomocy weterynaryjnej zwierzętom wymagającym opieki oraz podejmowanie działań mających na celu adopcję zwierząt. 9. Prowadzenie akcji informacyjnej w środkach masowego przekazu o przestrzeganiu praw zwierząt. 10. Występowanie przed organami samorządowymi i państwowymi w sprawach przestrzegania praw zwierząt. 11. Interwencje i akcje bezpośrednie w sytuacji najwyższego zagrożenia dla środowiska naturalnego w granicach określonych przepisami prawa. 12. Działalność wydawnicza. 13. Tworzenie warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełnienia przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku.
5	Stowarzyszenie Absolwentów i Sympatyków Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Stalowej Woli „INTELEKTO” w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	Beata Wawrzekiewicz – Prezes Zarządu	Oświata	<p>Celem Stowarzyszenia jest zrzeszanie absolwentów i sympatyków Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Stalowej Woli, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie inicjatyw samorządu studenckiego WSE, działalności WSE, przedsiębiorczości wśród absolwentów WSE. 2. Poprawa warunków studiowania i jakości kształcenia. 3. Aktywizacja zawodowa. 4. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i administracji rządowej w zakresie społeczno-gospodarczym, kulturalnym i naukowym. 5. Prowadzenie działalności edukacyjnej i oświatowo-wychowawczej. 6. Wspieranie i pomoc w przedsięwzięciach naukowo-dydaktycznych, prowadzeniu placówek oświatowych.
6	Ludowy Miejski Klub Sportowy w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 1	Leszek Parcheta - Prezes	Kultura fizyczna	<p>Celem klubu jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie sprawności fizycznej na terenie działania klubu i rozpowszechnianie sportu.

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

L.p.	Nazwa organizacji	Dane teleadresowe	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
					<ol style="list-style-type: none"> 2. Uczestniczenie w imprezach sportowych. 3. Angażowanie wszystkich członków klubu do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych.
7	Stowarzyszenie pn.: „Stalowa Wola NAPRZÓD”	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 15	b.d.	Samorządność	b.d.
8	Stowarzyszenie „DOBRE PRAWO” w Stalowej Woli	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 12	b.d.	Sprawy społeczne	b.d.
9	Stowarzyszenie przyjaciół i rodzin osób niepełnosprawnych Podleśna	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 2	Jerzy Łatka – Prezes	Opieka społeczna	Misją Stowarzyszenia jest wszechstronny rozwój oraz poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, zapobieganie ich marginalizacji społecznej i zawodowej oraz dążenie do zabezpieczenia ciągłości terapii, opieki lub pracy.
10	Klub sportowy "SAMAX"	37-450 Stalowa Wola, ul. Siedlanowskiego 8	Michał Krysa – Prezes Zarządu	Kultura fizyczna	b.d.
11	Rowerzyści ze Stali	37-450 Stalowa Wola, ul. Podleśna 19	Klaudia Kowalska – Prezes Zarządu	Kultura fizyczna	Celem Stowarzyszenia są działania wspierające i promujące sport i zdrowy tryb życia, promowanie działań edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz kultury jazdy na rowerze.
12	Stowarzyszenie "Nastawieni na rozwój"	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 9	Dominik Sondej – Prezes	Edukacja	<p>Stowarzyszenie prowadzi działalność w sferze pożytku publicznego poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działalności edukacyjnej i kulturalnej poprzez organizowanie warsztatów dla dzieci, młodzieży i dorosłych, szczególnie zajęć plastycznych, muzycznych, teatralnych oraz filmowych. 2. Prowadzenie działalności edukacyjno-sportowej poprzez organizowanie różnego rodzaju zajęć związanych z nauką gry w szachy w połączeniu z nauką przedmiotów ścisłych (np. Matematyka) oraz innych przedmiotów szkolnych (np. Geografia, historia). 3. Prowadzenie działalności wypoczynkowej. 4. Prowadzenie działalności sportowej. 5. Propagowanie aktywnego spędzania czasu także poprzez uprawianie sportu wśród dzieci i młodzieży, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. 6. Współdziałanie z organizacjami i instytucjami oraz firmami w działaniach oraz akcjach promujących rozwój edukacji, kultury, sportu, wypoczynku oraz profilaktyki zdrowotnej. 7. Podejmowanie działań mających na celu uświadomienie istoty i wagi aktywnego uczestnictwa w różnych inicjatywach mających na celu dbanie o rozwój we wszystkich sferach (obszarach) zwłaszcza intelektualnej, społecznej jak i ruchowej.

L.p.	Nazwa organizacji	Dane teleadresowe	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
					<ul style="list-style-type: none"> 8. Propagowanie i organizowanie wymiany międzykulturowej, w szczególności poprzez organizację wyjazdów, warsztatów, prelekcji. 9. Organizowanie konferencji, seminariów, szkoleń i wykładów. 10. Organizowanie imprez kulturalnych. 11. Pozafinansowe wspieranie rodzin w trudnej sytuacji życiowej. 12. Wydawanie książek, czasopism, broszur związanych z celami stowarzyszenia.
13	Stowarzyszenie społeczno-kulturalne "BAZA"	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 9	Anna Chruściel – Prezes	Kultura i sztuka	<p>Celem Stowarzyszenia jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowych oraz regionalnych. 2. Ochrona dóbr kultury i sztuki, a w szczególności ludowej. 3. Wspieranie osób uzdolnionych artystycznie. 4. Promocja i organizacja wolontariatu. 5. Podnoszenie jakości życia poprzez tworzenie warunków dla włączania się w projekty społeczności lokalnej, stwarzanie możliwości do realizacji własnych pomysłów. 6. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, demokracji oraz społeczeństwa i dialogu obywatelskiego. 7. Rozwijanie współpracy i standardów działania, w tym działań na rzecz partnerskiej współpracy organizacji pozarządowych z administracją publiczną oraz umacnianie poczucia tożsamości środowiska organizacji pozarządowych. 8. Działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe oraz jednostki kościelne. 9. Działanie na rzecz osób niepełnosprawnych. 10. Włączanie się i realizację działań na rzecz osób ze środowiska zdemoralizowanego, patologicznego oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 11. Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz nieaktywnych zawodowo. 12. Nawiązywanie współpracy i wymiana doświadczeń z partnerami krajowymi i zagranicznymi. 13. Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami. 14. Ochrona i promocja zdrowia. 15. Promowanie walorów turystyczno-krajoznawczych regionu oraz aktywnego spędzania wolnego czasu. 16. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego.

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

Lp.	Nazwa organizacji	Dane teleadresowe	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
					<p>17. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.</p> <p>18. Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich.</p> <p>19. Upowszechnianie i ochrona praw kobiet oraz nieletnich.</p> <p>20. Współpraca z uczelniami wyższymi oraz instytucjami i placówkami w zakresie wspierania działań edukacyjnych oraz popularyzacji innowacyjnych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych i in.</p>
14	Stowarzyszenie "LATOROŚL"	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 9	Paulina Zalewska – Prezes	Edukacja	<p>Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie holistycznego rozwoju dzieci i młodzieży. Cele szczegółowe to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność wspomagająca rozwój dzieci i młodzieży. 2. Promocja wolontariatu. 3. Kształtowanie wiedzy i umiejętności pozwalających na aktywne uczestnictwo w życiu publicznym. 4. Aktywizacja obywateli w sprawach publicznych. 5. Podejmowanie i wspieranie inicjatyw na rzecz wzmocnienia potencjału organizacji pozarządowych. 6. Działalność wspomagająca rozwój dzieci niepełnosprawnych. 7. Działalność sportowa, dydaktyczna, kulturalna, wychowawcza, turystyczna i rekreacyjna. 8. Organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży. 9. Wspomaganie rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych. 10. Promocja różnych form aktywności sportowej. 11. Działalność wspomagająca przeciwdziałaniu agresywności dzieci i młodzieży, poprzez organizację im aktywnego i twórczego spędzania czasu wolnego. 12. Kształtowanie osobowości młodych ludzi, poprzez wpływ edukacyjny, historyczny, ekologiczny, kulturowy. 13. Promocja zdrowia i propagowanie zdrowego stylu życia. 14. Kształtowanie wrażliwości ekologicznej młodych ludzi. 15. Propagowanie aktywnego spędzania czasu wolnego przez młodych ludzi jako przeciwdziałanie agresji. 16. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru, zasad „fair play” oraz osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych, kulturalnych, edukacyjnych.
15	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej "Razem w Europie"	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 9	Marek Piędzio – Prezes Zarządu	Edukacja, kultura	<p>Celem Stowarzyszenia jest prowadzenie działalności edukacyjnej i kulturalnej, zwłaszcza w zakresie organizowania, wspierania i pomocy w przedsięwzięciach dotyczących rozwoju kultury, ochrony tradycji, bezpieczeństwa publicznego i sportu, integracji osób niepełnosprawnych oraz działań na rzecz ochrony środowiska.</p>
16	Chór LASOWIACY przy	37-450 Stalowa Wola,	Celina Skoczek –	Kultura	<p>Celem działalności Stowarzyszenia jest zaspakajanie potrzeb w dziedzinie</p>

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

L.p.	Nazwa organizacji	Dane teleadresowe	Osoba zarządzająca	Obszar działalności	Charakterystyka
	Miejskim Domu Kultury	ul. 1 Sierpnia 9	Prezes Zarządu		<p>muzyki w społeczeństwie poprzez naukę śpiewu, prezentację utworów dawnych mistrzów i kompozytorów współczesnych, kształtowanie wrażliwości muzycznej oraz realizowanie przedsięwzięć kulturalnych związanych z ochroną dóbr kulturalnych i tradycji na rzecz członków Stowarzyszenia, jak i ogółu społeczności. Dla realizacji swoich celów Stowarzyszenie zakłada w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie twórczości artystycznej polskich i zagranicznych autorów poprzez organizowanie koncertów własnych oraz ze współudziałem innych zespołów, uczestniczenie w koncertach, festiwalach i konkursach krajowych i zagranicznych. 2. Podnoszenie poziomu artystycznego członków Stowarzyszenia, poprzez systematyczną naukę śpiewu. 3. Działanie na rzecz umuzykalniania społeczeństwa, kształtowanie wrażliwości muzycznej u słuchaczy, a szczególnie dzieci i młodzieży. 4. Uczestniczenie w imprezach okolicznościowych. 5. Organizowanie wymiennych koncertów z zespołami krajowymi i zagranicznymi dla rozszerzenia kontaktów i przyjacielskiej współpracy, wymiany doświadczeń, prezentowania własnego dorobku, jak również poznawania kultury różnych środowisk. 6. Nagrywanie własnych opracowań muzycznych. 7. Współpraca z władzami lokalnymi, organami samorządowymi oraz z innymi instytucjami kulturalnymi.
17	Stowarzyszenie "STREFA SPOTKAŃ"	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 9	Anna Maciuch – Prezes	Aktywizacja społeczna	<p>Misją Stowarzyszenia jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie i upowszechnianie nowych form aktywności społeczno-kulturalnej. 2. Realizacja działań w zakresie rewitalizacji i animowania społeczności lokalnych. 3. Angażowanie społeczności lokalnych w realizację projektów animacyjno-kulturalnych. 4. Budowanie społeczeństwa obywatelskiego przez kulturę i działalność animacyjną. 5. Nawiązywanie kontaktów i wymiana kulturalna z zagranicą. 6. Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie.
18	Stowarzyszenie „Uniwersyteckie Srebrne Lata”	37-450 Stalowa Wola, ul. 1 Sierpnia 9	b.d.	Aktywizacja społeczna	Działanie Stowarzyszenia nakierowane jest na integrację i aktywizację osób starszych w Stalowej Woli.

Źródło: Opracowanie własne

Na drugim z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji (Fabryczne) zlokalizowanych jest wiele podmiotów zarówno publicznych, jak i prywatnych. Znajdują się tu jednostki oświatowe i kulturalne; swoją siedzibę na Fabrycznym ma wiele urzędów o zasięgu ponadobszarowym, a nawet ponadgminnym, takich jak Starostwo Powiatowe, Powiatowy Rzecznik Praw Konsumenta, Sąd Rejonowy czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wynika to z centralnego położenia tego osiedla. Wśród publicznych zasobów instytucjonalnych wskazano również takie, które znajdują się poza podobszarem rewitalizacji, ale w jego bliskim sąsiedztwie i mają duże znaczenie dla mieszkańców Fabrycznego, jak np. MOSiR, czy MOPS.

Należy również zwrócić szczególną uwagę na działalność licznych organizacji pozarządowych, które swoją siedzibę mają na tym podobszarze (w szczególności w Miejskim Domu Kultury). Ich działania wykraczają często poza wyznaczony obszar i są kierowane do mieszkańców całego miasta. Znajdują się jednak wśród nich takie podmioty, które swoją aktywność koncentrują na Fabrycznym i jego mieszkańcach.

Szczegółową lokalizację zasobów instytucjonalnych podobszaru Fabryczne przedstawiono na mapach stanowiących załącznik 2. (Mapa zasobów instytucjonalnych) oraz załącznik 4. (Mapa organizacji pozarządowych) do dokumentu.

ZASOBY MATERIALNE

Kolejną kategorią zasobów lokalnej społeczności są zasoby o charakterze materialnym. Pod pojęciem tym kryją się takie zasoby jak: nieruchomości, finanse, ważne miejsca skupiające mieszkańców, a także miejsca możliwe do wykorzystania na rzecz lokalnej społeczności. Co istotne, zasoby materialne obejmują nie tylko tzw. „zasoby w działaniu”, które są na co dzień wykorzystywane, ale również możliwości i potencjały, w tym m.in. bieżące wydarzenia organizowane w społeczności lokalnej, historię danej społeczności, czy miejsca do wykorzystania (np. pustostan, który może zostać zaadaptowany na cele kulturalne).

Do zasobów materialnych zaliczyć należy także miejsca użyteczności publicznej, na co dzień służące mieszkańcom nie tylko danego podobszaru, ale również pozostałych części miasta (np. przystanki autobusowe, parkingi, budynki użyteczności publicznej).

ROZWADÓW

Największym atutem Rozwadowa stanowiącym jednocześnie wciąż niedostatecznie wykorzystany potencjał, jest przede wszystkim jego **historia**. Osiedle to do 1973 roku funkcjonowało bowiem jako samodzielne miasteczko i jest znacznie starsze niż sama Stalowa Wola. Wielowiekowa wspólna historia rozwadowian przyczynia się do ich silnej integracji i budowania poczucia tożsamości oraz lokalnego patriotyzmu. Mieszkańcy Rozwadowa cechuje zatem wysoka aktywność społeczna i duże zaangażowanie w działania na rzecz najbliższego otoczenia.

Dzięki wielowiekowej historii Rozwadów może „poszczycić się” licznymi **zabytkami** zlokalizowanymi na podobszarze rewitalizacji i poza nim, ale mającymi ogromne znaczenie dla samych rozwadowian. W gminnym rejestrze zabytków znajduje się m.in. unikatowy układ urbanistyczny tej dzielnicy. Wiele obiektów wpisanych jest także do rejestru zabytków województwa podkarpackiego. Co istotne, znaczna ich część uległa całkowitej bądź częściowej

degradacji i wymaga podjęcia działań renowacyjnych. Do najważniejszych rozwadowskich zabytków zaliczyć należy:

- ✓ Budynek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”,
- ✓ Cesarsko-Królewski Sąd Powiatowy (budynek po Sądzie Rejonowym),
- ✓ Dworzec kolejowy Stalowa Wola – Rozwadów,
- ✓ Budynek Poczty,
- ✓ Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej,
- ✓ Kapliczka św. Jana Nepomucena przy ul. Rozwadowskiej,
- ✓ Zespół kościelno-klasztorny OO. Kapucynów (Kościół parafialny p.w. Zwiastowania Pańskiego oraz Klasztor OO. Kapucynów),
- ✓ Zespół pałacowo-parkowy w Charzewicach,
- ✓ Pałac Lubomirskich, ob. Muzeum Regionalne.

Część z powyższych obiektów zabytkowych zlokalizowana jest poza podobszarem rewitalizacji. Ich znaczenie dla Rozwadowa, jak i samych rozwadowian jest jednak bardzo duże, stąd za zasadne uznano uwzględnienie ich w charakterystyce zasobów omawianego obszaru.

Istotne dla rozwadowian zasoby materialne to również miejsca, w których skupia się ich aktywność. Są to także miejsca, które taką funkcję mogą pełnić pod warunkiem ich przystosowania. Należy do nich przede wszystkim rozwadowski **rynek** stanowiący centrum osiedla. W opinii mieszkańców, aby mógł być jednak w pełni wykorzystany jego potencjał m.in. jako miejsca spotkań, należy przywrócić mu dawne funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe, a także handlowo-usługowe.

Fotografia 11. Rynek w Rozwadowie

Źródło: <http://www.stalowka.net/wiadomosci.php?dx=9381&df=1> (dostęp: 27.02.2017 r.)

Ważnym potencjałem Rozwadowa, zlokalizowanym jednak poza wyznaczonym podobszarem rewitalizacji, jest **podworski park w Charzewicach**, będący najstarszym i największym parkiem w mieście. Wymaga on jednak gruntownej odbudowy, aby możliwe było przywrócenie mu dawnej atrakcyjności.

Fotografia 12. Park w Charzewicach

Źródło: <http://stalowemiasto.pl/artykuly/artykuly.php?mode=pokaz&id=35319>,
<http://www.stalowka.net/galeria.php?dx=690&df=8> (dostęp: 27.02.2017 r.)

Wśród zasobów Rozwadowa wymienić należy także **plac targowy** przy ul. Poprzecznej. Niegdyś stanowił on ważne dla mieszkańców miejsce, gdyż umożliwiał robienie niezbędnych zakupów w jednym miejscu bez konieczności przemieszczania się do centrum. Jest to szczególnie istotne dla osób starszych, które stanowią znaczną część rozwadowskiego społeczeństwa. Obecnie jest on zaniedbany, przez co nie może w pełni spełniać swojej roli.

Mieszkańcy Rozwadowa widzą ponadto znaczny potencjał w budynkach obecnie wyłączonych z eksploatacji, a którym można nadać nowe funkcje. Są to przede wszystkim: **budynek po Sądzie Rejonowym**, **budynek dawnego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”** oraz **budynek po Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3** przy ul. Jagiellońskiej 17. Miejsca te mogłyby zostać zaadaptowane na działalność kulturalno-rozrywkową oraz społeczną.

Szczegółową lokalizację miejsc ważnych dla mieszkańców i będących potencjałem podobszaru przedstawiono na mapie stanowiącej załącznik 5. do niniejszego dokumentu. Poza wymienionymi powyżej, na mapie wskazano również miejsca, które na co dzień służą mieszkańcom nie tylko Rozwadowa, ale również innych części miasta.

FABRYCZNE

Osiedle Fabryczne, nie licząc Rozwadowa, jest najstarszym osiedlem Stalowej Woli z 80-letnią **historią**. Powstało jako „sypialnia” dla pracowników nowo tworzonych Zakładów Południowych i licznych firm budowlanych. Z tamtego okresu zachowało się wiele **obiektów zabytkowych**, spośród których znaczną część stanowią budynki mieszkalne. Wśród pozostałych zabytków na szczególną uwagę zasługuje budynek **Miejskiego Domu Kultury**. Stanowi on jednocześnie ważne miejsce, gdzie skupia się aktywność mieszkańców nie tylko Fabrycznego, ale i całego miasta. Ponadto, swoją siedzibę ma tu wiele organizacji pozarządowych.

Fotografia 13. Miejski Dom Kultury

Źródło: <http://centrumrewitalizacji.pl/>

Istotnym zasobem podobszaru Fabryczne o charakterze materialnym jest **Plac Piłsudskiego**. Stanowi on bowiem nie tylko miejsce spotkań mieszkańców osiedla, ale również lokalizację **ważnych wydarzeń o zasięgu ogólnomiejskim**, m.in. Dni Stalowej Woli, Sylwester, obchody święta 11 listopada oraz 1-3 Maja.

Fotografia 14. Plac Piłsudskiego

Źródło: Archiwum prywatne

Istotne dla mieszkańców Fabrycznego są tereny zielone, w tym w szczególności **Ogród Jordanowski** (zlokalizowany poza obszarem rewitalizacji), którego potencjał obecnie, ze względu na znaczny stopień degradacji, nie może być w pełni wykorzystany. Aby mógł on stać się atrakcyjnym dla mieszkańców miejscem wypoczynku i rekreacji, gdzie miło spędzać czas będą całe rodziny (od najmłodszych po osoby starsze), konieczna jest jego kompleksowa rewitalizacja.

Fotografia 15. Ogród Jordanowski

Źródło: Archiwum prywatne

Istotne znaczenie wśród zasobów materialnych mają zasoby naturalne w postaci **terenów zielonych**, w szczególności zieleni międzyblokowej stanowiącej miejsca wypoczynku dla mieszkańców, zwłaszcza osób starszych. Na terenach tych mogłyby zostać zlokalizowane obiekty małej architektury, takie jak place zabaw dla dzieci, umożliwiające aktywne spędzanie czasu wolnego całym rodzinom.

Szczegółową lokalizację miejsc ważnych dla mieszkańców Fabrycznego przedstawiono na mapie stanowiącej załącznik 6. do niniejszego dokumentu.

MIESZKAŃCY ORAZ ICH PROBLEMY I POTRZEBY

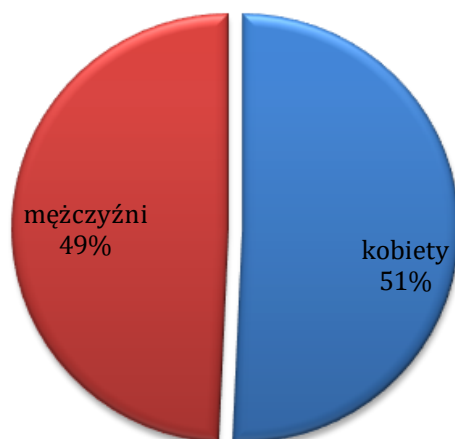
CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA MIESZKAŃCÓW

Obszar rewitalizacji gminy Stalowa Wola podzielony został na dwa podobszary – podobszar Rozwadów i podobszar Fabryczne. Zamieszkują go 4 393 osoby, w tym 2 415 mieszkańców Rozwadowa i 1 978 mieszkańców podobszaru Fabryczne. Charakterystyka społeczno-demograficzna mieszkańców sporządzona została osobno dla każdego z podobszarów. Analizowane dane prezentują stan na 31 grudnia 2014 r.

ROZWADÓW

Według danych za 2014 r. podobszar Rozwadów zamieszkiwało 2 415 osób, co stanowiło 3,84% ludności całego miasta. Analiza struktury mieszkańców ze względu na płeć wykazała, że 51% ogółu stanowiły kobiety (1 225 osób), zaś 49% mężczyźni (1 190 osób). Wskaźnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn, wyniósł zatem 102,9 i był niższy niż wartość tego wskaźnika w skali całego miasta (108,9).

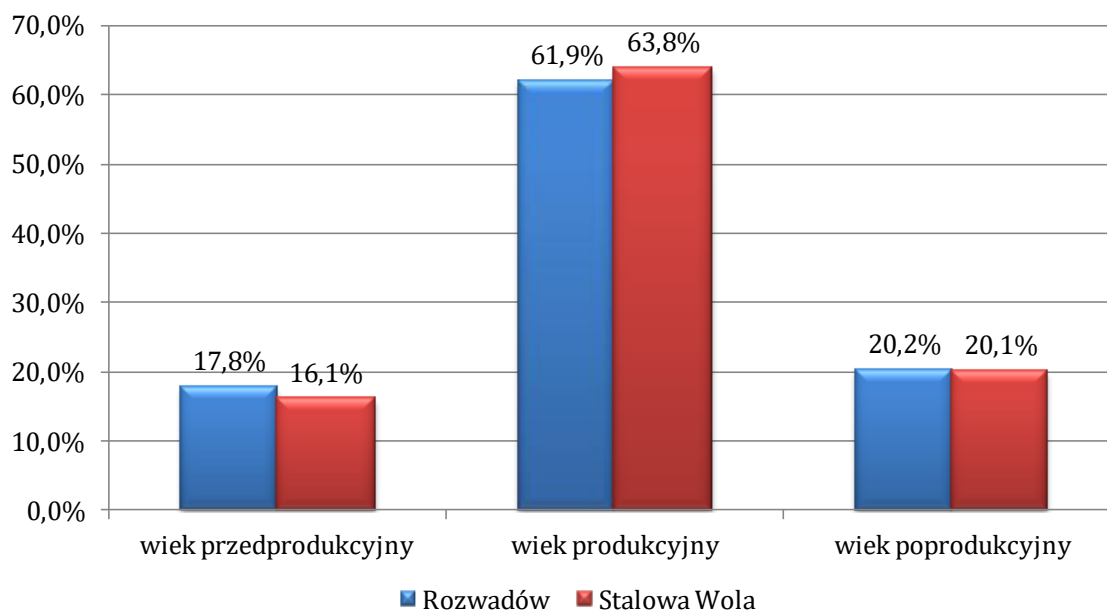
Wykres 1. Struktura ludności ze względu na płeć (%)

Źródło: Opracowanie własne

Analiza struktury wiekowej ludności wykazała, że osoby w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) stanowiły 17,8% ogólnej liczby ludności, co jest wartością wyższą niż dla całej gminy (w Stalowej Woli udział ten wynosi 16,1%). Z kolei niższy niż przeciętnie jest w Rozwadowie udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności – 61,9% (w stosunku do 63,8% dla całej gminy). Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowili 20,2% ludności całego podobszaru, co jest wartością zbliżoną do tej uzyskanej dla całej gminy (20,1%).

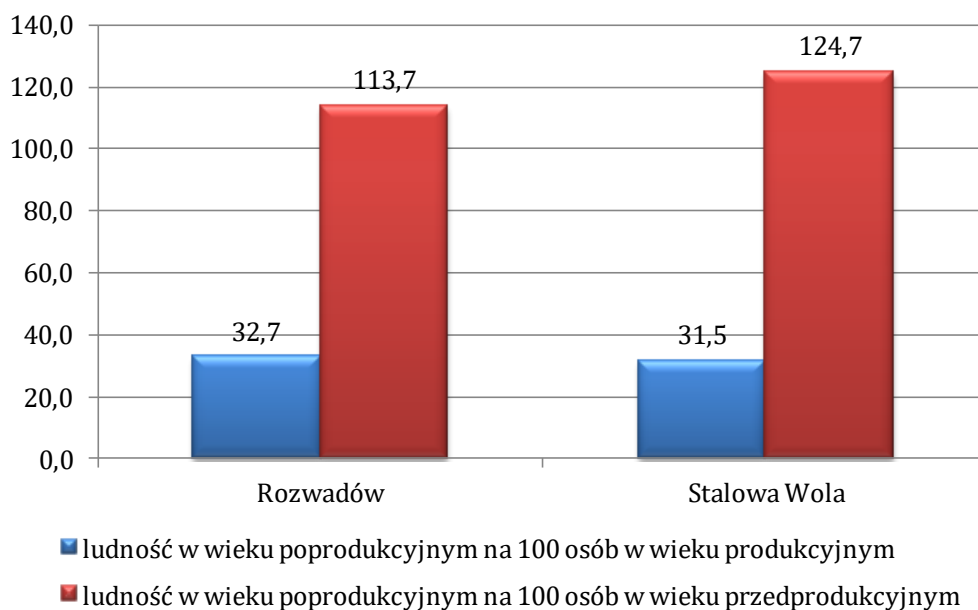
Wykres 2. Struktura ludności ze względu na wiek dla podobszaru Rozwadów i Stalowej Woli (%)

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik obciążenia demograficznego mierzony liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym przyjmuje dla Rozwadowa wartość wyższą niż dla całego miasta (32,7 w stosunku do 31,5), z kolei wskaźnik mierzony liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym osiąga na podobszarze wartość niższą niż w skali całego miasta (113,7 wobec 124,7).

Wykres 3. Poziom wskaźników obciążenia demograficznego dla podobszaru Rozwadów i Stalowej Woli

Źródło: Opracowanie własne

Z danych za rok 2014 wynika, że na terenie Rozwadowa odnotowano 16 urodzeń oraz 26 zgonów. Przyrost naturalny stanowiący różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania, przyjmuje wartości ujemne (-0,21), co jest zjawiskiem niekorzystnym, świadczy bowiem o braku zastępowalności pokoleń. Wartość tego wskaźnika jest ponadto mniej korzystna niż dla całej gminy (-0,10).

Istotnym czynnikiem kształtującym liczbę ludności podobszaru są migracje. W roku 2014 saldo migracji na pobyt stały (czyli różnica między zameldowaniami i wymeldowaniami z pobytu stałego) w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania osiągnęło wartość korzystniejszą niż dla całej gminy (1,7 w stosunku do 1,03).

Poziom ubóstwa i niesamodzielności ekonomicznej przejawiający się korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej jest na podobszarze wyższy niż w skali całej gminy. Rozwadów zamieszkuje bowiem 101 rodzin liczących 208 osób korzystających ze świadczeń MOPS. Osoby korzystające ze wsparcia instytucjonalnego stanowią 8,6% ogólnej liczby mieszkańców podobszaru, zaś spośród wszystkich mieszkańców Stalowej Woli ze wsparcia MOPS korzysta 5,6% osób.

Rozwadów zamieszkuje 153 osoby bezrobotne, które stanowią 6,3% ogółu mieszkańców obszaru. Udział osób bezrobotnych jest tu wyższy niż w skali całego miasta, gdzie osoby bezrobotne stanowią 4,8% ogólnej liczby ludności. Z kolei udział bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 10,2% i również jest to wartość wyraźnie wyższa niż poziom tego wskaźnika dla całego miasta (7,5%).

Wśród osób pozostających bez pracy znalazło się 69 kobiet, stanowią one 45,1% ogólnej liczby bezrobotnych. Osoby długotrwale bezrobotne, tj. takie, których okres pozostawania bez pracy w ciągu ostatnich dwóch lat wyniósł co najmniej 12 miesięcy, stanowiły aż 64,7% ogółu bezrobotnych zamieszkujących Rozwadów. W skali całego miasta udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 60,3%.

Istotną kwestią społeczną jest również bezpieczeństwo i porządek publiczny. W roku 2014 w Rozwadowie odnotowano 432 interwencje Policji oraz nałożono 44 mandaty karne na osoby spożywające alkohol w miejscu publicznym. W ocenie Komendy Powiatowej Policji podobszar stanowi jeden z najmniej bezpiecznych fragmentów miasta.

PODSUMOWANIE

- ✓ wyższy niż w skali miasta udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności;
- ✓ niższy niż w mieście udział osób w wieku produkcyjnym w ogóle ludności;
- ✓ ujemny przyrost naturalny;
- ✓ wyższy niż w skali miasta udział osób korzystających ze wsparcia MOPS;
- ✓ wyższy niż w skali miasta poziom bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego;
- ✓ niski poziom bezpieczeństwa.

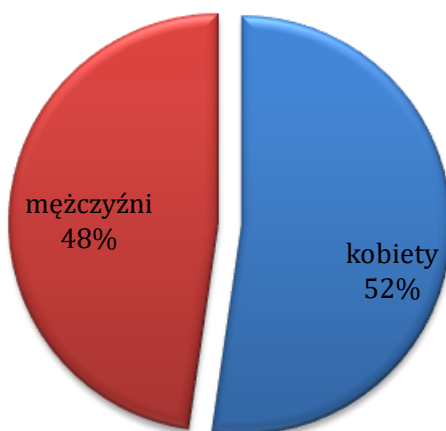

FABRYCZNE

Według danych za 2014 r. podobszar Fabryczne zamieszkiwało 1 978 osób, co stanowiło 3,14% ludności całego miasta. Analiza struktury mieszkańców ze względu na płeć wykazała, że 52% ogółu stanowią kobiety (1 034 osoby), zaś 48% mężczyźni (944 osoby). Wskaźnik feminizacji,

oznaczający liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn, wyniósł 109,5 i był nieco wyższy niż wartość tego wskaźnika w skali całego miasta (108,9).

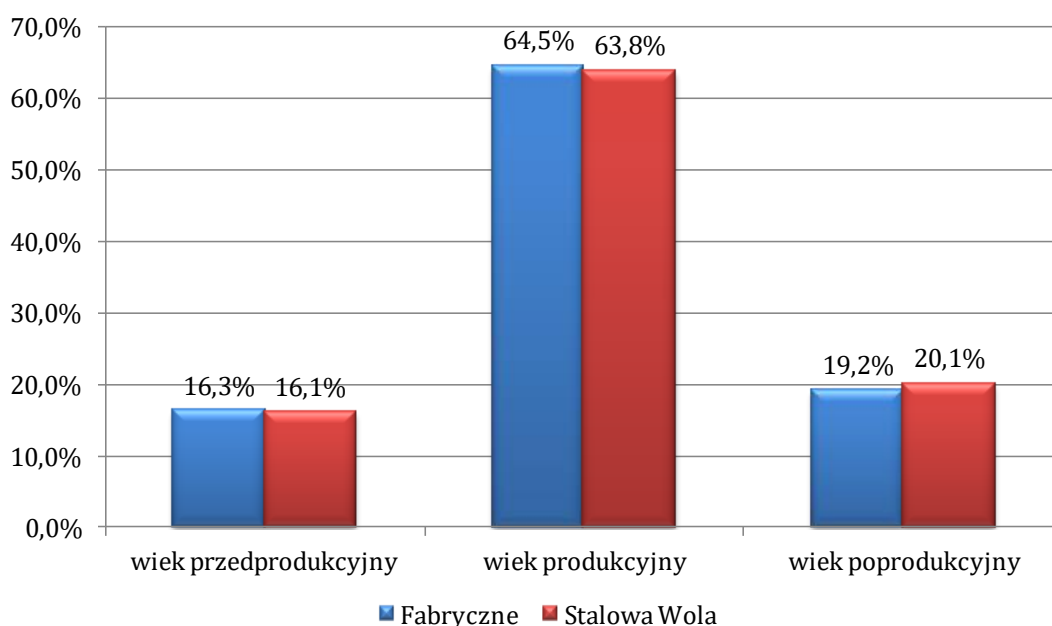
Wykres 4. Struktura ludności ze względu na płeć (%)

Źródło: Opracowanie własne

Analiza struktury wiekowej ludności wykazała, że osoby w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) stanowiły 16,3% ogólnej liczby ludności, niemal taki sam odsetek osób w tym przedziale wiekowym zamieszkuje całą gminę (16,1%). Z kolei nieznacznie wyższy niż w skali całego miasta jest na Fabrycznym udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności – 64,5% (w stosunku do 63,8% dla całej gminy). Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowili 19,2% ludności całego podobszaru, co jest wartością niższą od tej uzyskanej dla całej gminy, gdzie udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wyniósł 20,1%. Dane wskazują zatem, iż struktura wiekowa na podobszarze jest korzystniejsza niż w mieście.

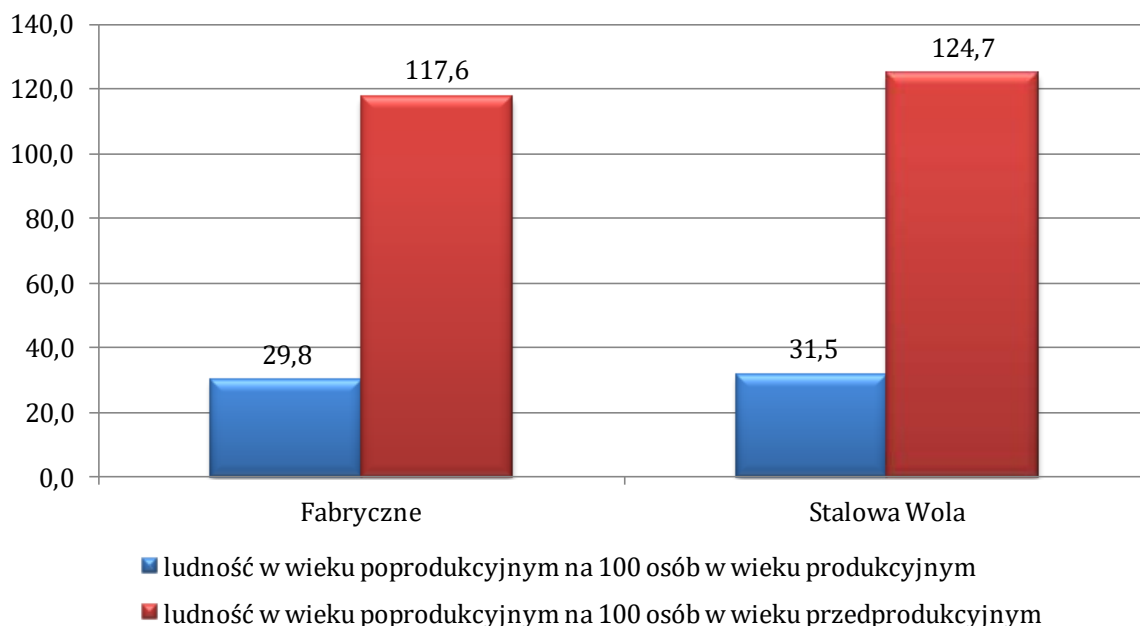
Wykres 5. Struktura ludności ze względu na wiek dla podobszaru Fabryczne i Stalowej Woli (%)

Źródło: Opracowanie własne

Potwierdzenie powyższych wniosków stanowi analiza poziomu wskaźników obciążenia demograficznego dla podobszaru. Wskaźnik obciążenia demograficznego mierzony liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym przyjmuje dla Fabrycznego wartość niższą niż dla całego miasta, również wskaźnik mierzony liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym osiąga na podobszarze wartość niższą niż w skali całego miasta.

Wykres 6. Poziom wskaźników obciążenia demograficznego dla podobszaru Fabryczne i Stalowej Woli

Źródło: Opracowanie własne

Z danych za rok 2014 wynika, że na osiedlu Fabrycznym odnotowano 15 urodzeń oraz 32 zgony. Przyrost naturalny stanowiący różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania przyjmuje wartości ujemne (-0,86), co jest zjawiskiem niekorzystnym, świadczy bowiem o braku zastępowalności pokoleń. Wartość tego wskaźnika jest ponadto mniej korzystna niż dla całej gminy (-0,10).

Istotny czynnik kształtujący liczbę ludności podobszaru stanowią migracje. W roku 2014 saldo migracji na pobyt stały (czyli różnica między zameldowaniami i wymeldowaniami z pobytu stałego) w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania osiągnęło wartość niższą niż dla całej gminy (0,96 w stosunku do 1,03).

Poziom ubóstwa i niesamodzielnosci ekonomicznej przejawiający się korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej jest na podobszarze wyraźnie wyższy niż w skali całej gminy. Podobszar zamieszkuje bowiem 180 rodzin korzystających ze świadczeń MOPS. W rodzinach tych żyje 368 osób. Osoby korzystające ze wsparcia instytucjonalnego stanowią zatem aż 18,6% ogólnej liczby mieszkańców podobszaru. Wartość tego wskaźnika jest ponad trzy razy wyższa niż w skali całego miasta (5,6%).

Podobszar zamieszkuje 171 osób bezrobotnych, które stanowią 8,7% ogółu jego mieszkańców. Udział osób bezrobotnych w ogóle ludności jest tu wyższy niż w skali całego miasta, gdzie osoby

bezrobotne stanowią 4,8% ogólnej liczby ludności. Z kolei udział bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 13,4% i jest to wartość niemal dwukrotnie wyższa niż poziom tego wskaźnika dla całego miasta (7,5%).

Wśród osób pozostających bez pracy dominują kobiety, stanowią one 56,1% ogółu bezrobotnych. Spośród wszystkich osób pozostających bez zatrudnienia aż 73,1% to osoby długotrwale bezrobotne, zatem problem długotrwałego bezrobocia jest na podobszarze wyraźnie większy niż w skali całego miasta, gdzie udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 60,3%.

Na podobszarze obserwuje się również problem niskiego poziomu bezpieczeństwa. W roku 2014 odnotowano na tym terenie 33 przestępstwa, 425 interwencji Policji oraz nałożono 46 mandatów karnych na osoby spożywające alkohol w miejscu publicznym. Wskaźnik *liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców* przyjmuje dla podobszaru wartość 1,67, w skali całego miasta wartość wskaźnika wyniosła 0,63. W ocenie Komendy Powiatowej Policji podobszar stanowi jeden z najmniej bezpiecznych fragmentów miasta.

PODSUMOWANIE

- ✓ korzystniejsza niż w skali miasta struktura wiekowa ludności;
- ✓ ujemny przyrost naturalny;
- ✓ wyraźnie wyższy niż w skali miasta udział osób korzystających ze wsparcia MOPS;
- ✓ wyższy niż w skali miasta poziom bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego;
- ✓ niski poziom bezpieczeństwa.

PROBLEMY I POTRZEBY MIESZKAŃCÓW

Diagnoza problemów oraz przyczyn ich występowania, jak również analiza potrzeb i oczekiwań mieszkańców sporządzone zostały na podstawie wyników badań ilościowych i jakościowych przeprowadzonych wśród przedstawicieli lokalnej społeczności zgodnie z przyjętą metodyką, efektów poszczególnych etapów partycypacji społecznej oraz obserwacji własnych.

Szczegółową lokalizację potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców podobszarów rewitalizacji przedstawiono na załączonych mapach (załącznik 7. oraz 8.).

ROZWADÓW

SFERA SPOŁECZNA

Wśród największych problemów o charakterze społecznym badani wskazywali **starzenie się społeczeństwa** oraz zjawiska stanowiące jego następstwa. W opinii mieszkańców Rozwadów zamieszkuje wielu seniorów potrzebujących wsparcia ze względu na pogarszający się stan zdrowia, samotność i brak odpowiedniej opieki, dlatego też należy podejmować działania wspierające zarówno o charakterze opiekuńczym, jak i aktywizacyjnym. W tym kontekście mieszkańcy zgłaszali potrzebę stworzenia w Rozwadowie domu dziennego pobytu. Z drugiej zaś strony osiedle zamieszkuje także wielu seniorów aktywnych, dla których trzeba tworzyć miejsca, w których mogliby oni ciekawie spędzać czas.

Na terenie podobszaru obserwuje się ponadto problem **patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)** oraz **wysokiego poziomu bezrobocia**.

Istotnym problemem jest również **niski stopień integracji społecznej** oraz niezadowalający poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym. Dostrzega się potrzebę tworzenia miejsc spotkań, gdzie mieszkańcy będą mogli ciekawie spędzić czas, organizować wydarzenia aktywizujące i integrujące społeczność lokalną, rozwijać swoje zainteresowania i pasje. Ponadto za problem Rozwadowa badani uznali **brak miejsc rekreacji** dla dzieci i młodzieży, a także dla osób starszych. Na podobszarze brakuje miejsc, które oferowałyby zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży, a także ogólnodostępnej infrastruktury sportowej, gdzie młodzi ludzie mogliby aktywnie spędzać czas wolny. Brakuje również obiektów, w których starsi członkowie społeczności mogliby się spotykać i organizować interesujące ich aktywności. Istnieje zatem potrzeba tworzenia miejsc aktywnego i twórczego spędzania czasu wolnego, takich jak m.in. świetlice, kluby, dom kultury, a także miejsc wypoczynku i rekreacji dla wszystkich mieszkańców – m.in. ścieżki rowerowe, parki, tereny do spacerów. W opinii badanych warto również stworzyć ogólnodostępną infrastrukturę sportową (np. siłownia na świeżym powietrzu, orliki) oraz udostępnić szkolną infrastrukturę sportową, by mogła służyć wszystkim mieszkańcom Rozwadowa.

W opinii badanych problem społeczny Rozwadowa stanowi również **niedostateczny poziom współpracy instytucji publicznych z mieszkańcami**. W świadomości mieszkańców Rozwadów jest terenem pomijanym, na którym miasto nie prowadzi inwestycji rozwojowych. Rozwadowianie mają ponadto poczucie, że głos mieszkańców nie jest uwzględniany w dyskusji, nie są oni także odpowiednio informowani o planach miasta związanych z inwestycjami i decyzjami dotyczącymi zagospodarowania terenów, przeznaczenia budynków.

Problem bardzo wyraźnie wpływający na społeczność osiedla, stanowi **negatywne postrzeganie Rozwadowa przez mieszkańców pozostałych części miasta**. Teren ten jest określany jako zaniedbany, zniszczony. Rozwadów postrzegany jest również jako osiedle niebezpieczne, gdzie dochodzi do częstych aktów wandalizmu, przemocy. Z tego względu dostrzega się potrzebę tworzenia na podobszarze monitoringu.

Ponadto wśród działań wspierających powinno się znaleźć organizowanie różnego rodzaju wydarzeń, które przyczyniałyby się do tworzenia pozytywnego wizerunku Rozwadowa, jednoczyłyby wszystkich mieszkańców, pozwalałyby walczyć z wykluczeniem wybranych grup oraz umacniałyby w społeczności poczucie więzi z najbliższym otoczeniem. Warto zatem przywrócić dotychczas organizowane imprezy takie jak np. Dzień Kolejarza, jak również tworzyć nowe, np. Dni Rozwadowa, piknik osiedlowy.

SFERA GOSPODARCZA

Wśród najbardziej dotkliwych problemów gospodarczych Rozwadowa badani najczęściej wymieniali **niewielką atrakcyjność osiedla do lokowania firm** (np. sklepów, firm usługowych, firm produkcyjnych, firm z branży turystycznej), a co za tym idzie, **niewielką liczbę firm produkcyjnych i usługowych** oraz **niewielką liczbę sklepów**. Przyczynę **utruty funkcji usługowo-handlowych** Rozwadowa stanowiło przeniesienie wielu instytucji do centrum Stalowej Woli. Wartość Rozwadowa zmniejszyła się wówczas na rzecz osiedli zlokalizowanych w centralnej części miasta.

W opinii badanych warto dążyć do tego, by w Rozwadowie powstawały niewielkie punkty gastronomiczne (np. bar mleczny, kawiarenka), bowiem mieszkańcy wskazują, że na osiedlu brakuje tego typu miejsc, z drugiej zaś strony jest wiele lokali do wynajęcia, które wymagają

zagospodarowania. Zdaniem badanych zachętę dla przedsiębiorców do lokowania swojej działalności na tym terenie mogłyby stanowić ulgi podatkowe. Z drugiej strony pojawiło się przekonanie, że usługi i handel mogłyby wrócić do Rozwadowa, gdyby tylko odpowiednia oferta kulturalna i edukacyjna przyciągała w to miejsce klientów.

Mieszkańcy wskazywali również potrzebę przywrócenia tutaj funkcji usługowych poprzez ulokowanie na osiedlu filii/oddziałów instytucji istotnych dla mieszkańców. Ze względu na to, że Rozwadów zamieszkuje wiele osób starszych, badani proponowali, że zasadnym byłoby otworzenie tu np. filii przychodni lekarskiej. Rozwiązaniem jest również tworzenie punktów, w których w określone dni pełniłoby dyżury przedstawiciele instytucji wspierających, co w znacznej mierze poprawiłoby dostępność do usług pomocowych i zwiększyło skuteczność ich działań na rzecz mieszkańców Rozwadowa. Wśród propozycji respondentów pojawił się również pomysł zlokalizowania na osiedlu biura paszportowego.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Głównym problemem architektonicznym/przestrzennym Rozwadowa jest, zdaniem respondentów, **niszczenie budynków oraz degradacja materialna zabytków i innych obiektów dziedzictwa kulturowego**. Zlokalizowanych jest tu wiele budynków o charakterze zabytkowym, które przed laty pełniły istotne dla mieszkańców funkcje, obecnie zaś ze względu na znaczną ich degradację, nie mogą zostać odpowiednio wykorzystane. Mowa tu o budynku dawnego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, budynku po dawnym Sądzie Rejonowym, czy budynku po Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 (szkoła ekonomiczna). Potrzeba odpowiedniego zagospodarowania tych obiektów wynika z jednej strony z konieczności odpowiedniego wykorzystania dostępnych na podobszarze zasobów, z drugiej zaś stanowić będzie szansę na uchronienie tych obiektów przed dalszą degradacją.

Ponadto problem przestrzenno-funkcjonalny stanowi **zaniedbanie terenów zieleni** (m.in. park w Charzewicach). Mieszkańcy dostrzegają również **problem brudnych ulic i chodników oraz mało estetycznej przestrzeni publicznej**.

SFERA TECHNICZNA

Wśród zjawisk problemowych o charakterze technicznym badani wskazywali niezadowalający **stan dróg**, które od lat nie były modernizowane, a także **brak chodników i ścieżek rowerowych oraz dostatecznej liczby miejsc parkingowych**. Dotkliwym problemem jest ponadto **brak monitoringu**. Dostrzega się zatem potrzebę modernizacji infrastruktury i odpowiedniego jej dostosowania do potrzeb społeczności lokalnej.

Bardzo ważny problem Rozwadowa stanowi **duży ruch osobowy i – szczególnie uciążliwy – ruch autobusowy w centrum podobszaru**, co znacznie wpływa na jakość zamieszkania. Powoduje to nadmierny hałas, negatywnie wpływa na czystość powietrza oraz sprawia, że teren ten jest niebezpieczny dla pieszych, bowiem wzmożony ruch w godzinach szczytu uniemożliwia przejście na drugą stronę ulicy. W tym kontekście mieszkańcy zgłaszali potrzebę wyprowadzenia ruchu osobowego, w tym autobusowego, z terenu rynku.

FABRYCZNE

SFERA SPOŁECZNA

Najczęściej wskazywanym przez badanych problemem o charakterze społecznym jest **starzenie się społeczności**. W świadomości mieszkańców miasta Fabryczne jest osiedlem ludzi starszych. Problem ten pogłębia **migracja ludzi młodych do większych ośrodków miejskich** spowodowana głównie trudną sytuacją na rynku pracy obserwowaną w mieście. Ze względu na pogarszający się stan zdrowia mieszkańców i zwiększenie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze badani wskazywali potrzebę powołania dziennego domu pobytu dla osób starszych. Ponieważ wśród seniorów jest także wiele osób aktywnych i chętnych do podejmowania działań, należy również tworzyć miejsca i inicjatywy angażujące osoby starsze takie jak np. osiedlowe kluby seniora.

Mieszkańcy dostrzegają również problem występowania **patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)**. Koncentracja na osiedlu negatywnych zjawisk spowodowana jest w głównej mierze lokalizacją na tym terenie dwóch bloków socjalnych, tzw. pershingów, które są zamieszkwane głównie przez osoby wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym. Problem wykluczenia społecznego dotyczy całych rodzin, także dzieci i młodzieży.

Ponadto większość badanych zauważało, że **ludzie młodzi nie mają możliwości aktywnego i twórczego spędzania czasu wolnego na osiedlu**, ponieważ **brakuje placów zabaw i miejsc rekreacji**, a **stan dostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej jest niezadowolający**. Jako przykład wskazywano skatepark, który znajduje się w zasobach infrastrukturalnych miasta, jednak jakość tego obiektu praktycznie uniemożliwia korzystanie z niego zgodnie z przeznaczeniem. Poza brakiem odpowiedniej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dostrzega się również **brak miejsc, które oferowałyby atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży** zgodne z ich zainteresowaniami, gdzie młodzi ludzie mogliby rozwijać swoje pasje, talenty. Młodzi spędzają więc wolny czas pod blokiem, spacerując bez celu po osiedlu, dochodzi do aktów wandalizmu, dewastacji mienia, zakłócania spokoju. Dostrzeżono zatem potrzebę tworzenia zarówno obiektów sportowo-rekreacyjnych, (boiska osiedlowe, place zabaw, skatepark), gdzie dzieci i młodzież mogłyby się bawić i uprawiać sport, jak również miejsc, które oferowałyby zajęcia umożliwiające rozwijanie talentów, odkrywanie pasji, budowanie relacji koleżeńskich, nabywanie umiejętności interpersonalnych.

Badani zgłaszali również potrzebę powołania świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, która organizowałaby czas wolny, a jednocześnie oferowałaby tym jednostkom wsparcie psychologiczne, socjoterapeutyczne i materialne. Obecnie młodzi ludzie z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym spędzają wolny czas, przesiadując pod blokami czy spacerując po osiedlu bez konkretnego celu. Wśród starszej młodzieży dostrzega się problem spożywania alkoholu, palenia papierosów. Zagospodarowanie czasu wolnego ludzi młodych mogłoby w znacznym stopniu zminimalizować występowanie tych zjawisk.

Problem osiedla stanowi również **brak miejsc rekreacji i wypoczynku dla wszystkich mieszkańców**, gdzie mogłyby odbywać się imprezy plenerowe. W ocenie badanych brakuje również parków, miejsc do spacerów, odpoczynku, z odpowiednią infrastrukturą (ławeczki, stoliki do gry w szachy), a dostępne miejsca wymagają modernizacji.

Wśród dotkliwych problemów społecznych obserwowanych na obszarze można również wskazać **niski stopień integracji społecznej mieszkańców**, a także **niezadowalający udział mieszkańców w życiu publicznym i społecznym**. Dostrzega się potrzebę organizowania różnego rodzaju inicjatyw sprzyjających budowaniu poczucia więzi wśród mieszkańców oraz przywiązania do miejsca zamieszkania.

Problemem wyraźnie wpływającym na społeczność podobszaru jest również **negatywne postrzeganie Fabrycznego przez mieszkańców pozostałych części miasta**. W tym kontekście warto wskazać, iż badani zauważali, że negatywną opinię o całym podobszarze w znacznej mierze kształtuje lokalizacja na tym terenie bloków socjalnych, przez co podobszar postrzegany jest jako teren niebezpieczny, gorszy od innych części miasta. Istnieje zatem wyraźna potrzeba poprawy wizerunku osiedla oraz integracji podobszaru z resztą miasta. Sprzyjać temu będzie organizowanie różnego rodzaju imprez, wydarzeń jednoczących mieszkańców, tworzących warunki do budowania pozytywnych relacji międzyludzkich.

Istotny problem o charakterze społecznym stanowi ponadto **niedostateczny poziom współpracy instytucji publicznych z mieszkańcami**. Mieszkańcy dostrzegają problem niespójności, nieprzychylności polityki miasta względem obszaru. W ocenie społeczności lokalnej podobszar jest traktowany przez miasto gorzej niż pozostałe jego części. Dostrzega się zatem potrzebę podjęcia dialogu i współpracy przedstawicieli samorządu z mieszkańcami w celu dążenia do poprawy jakości życia na podobszarze.

SFERA GOSPODARCZA

Na płaszczyźnie gospodarczej największy problem obszaru stanowi jego niewielka atrakcyjność do lokowania firm (np. sklepów, firm usługowych, firm produkcyjnych, firm z branży turystycznej). W konsekwencji obserwuje się problemy **niedostatecznej liczby sklepów** oraz **niezadowalającej liczby firm usługowych** zlokalizowanych na tym terenie. Problem stanowi również **niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców**.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Główny problem o charakterze architektonicznym/przestrzennym widoczny na podobszarze stanowi niska jakość przestrzeni publicznej. Tereny zielone są **zaniedbane**, dostrzega się potrzebę ich uporządkowania i odpowiedniego wyposażenia. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na problem **niszczenia budynków** zlokalizowanych na podobszarze oraz problem **brudnych ulic i chodników**, a co za tym idzie, **niskiego poziomu estetyki przestrzeni publicznej**, co w znacznej mierze obniża jakość życia na tym terenie.

Wśród problemów przestrzenno-funkcjonalnych mieszkańcy wskazywali, iż na podobszarze **brakuje miejsc rekreacji i aktywizacji dla dzieci i młodzieży** (boiska, place zabaw, skatepark) oraz **miejsc odpoczynku i rekreacji dla osób starszych** (ławeczki, stoliki do gry w szachy, siłownia na świeżym powietrzu).

Problemem przestrzenno-funkcjonalnym osiedla jest również **brak odpowiednich miejsc rekreacji i wypoczynku dla wszystkich mieszkańców**, m.in. parków, miejsc do spacerów, odpoczynku, z odpowiednią infrastrukturą, a dostępne miejsca wymagają modernizacji. W ocenie badanych **brakuje również miejsca, gdzie mogłyby odbywać się imprezy plenerowe**. W kontekście tego problemu badani przywoływali problem całego miasta, jakim jest brak tradycyjnego centrum – z pasażem handlowym, usługami gastronomicznymi, miejscem

do organizowania różnego rodzaju wydarzeń rozrywkowo-kulturalnych. Najczęściej pojawiającym się postulatem było odpowiednie wykorzystanie Placu Piłsudskiego na cele rekreacyjno-kulturalne oraz usługowo-handlowe. Badani dostrzegają, że ze względu na dogodną lokalizację placu miejsce to można zaadaptować na centrum miasta. Na tym terenie można również realizować imprezy miejskie, które sprzyjałyby budowaniu pozytywnego wizerunku osiedla, jednoczyłyby jego mieszkańców.

Problem podobszaru stanowi również jego **jednofunkcyjność** – obecnie pełni on w głównej mierze funkcje kulturalne. W ocenie mieszkańców warto dążyć do zwiększania jego atrakcyjności w taki sposób, by mógł on pełnić więcej funkcji zarówno dla społeczności podobszaru, jak i mieszkańców całego miasta.

SFERA TECHNICZNA

Wśród głównych problemów technicznych podobszaru mieszkańcy wskazywali **niedostateczną liczbę miejsc parkingowych**. Kierowcy parkują na chodnikach, co utrudnia poruszanie się pieszych, ponadto osoby spoza osiedla zajmują miejsca parkingowe przeznaczone dla mieszkańców. Problem nasila się w przypadku organizacji imprez masowych w okolicach Miejskiego Domu Kultury. Ponadto Fabryczne zmagają się z problemem **złego stanu dróg i chodników**. W wybranych miejscach brakuje również **ścieżek rowerowych** (brak ciągłości) oraz odpowiedniej **infrastruktury dla rowerzystów** (miejsca postojowe, miejsca do pozostawiania rowerów). Dostrzega się także **występowanie barier architektonicznych**, szczególnie uciążliwych dla osób niepełnosprawnych i starszych (wysokie krawężniki, brak nawierzchni dotykowych). Istnieje zatem potrzeba modernizacji infrastruktury i odpowiedniego jej dostosowania do potrzeb społeczności lokalnej.

Istotnym problemem podobszaru jest też **niezadowalający stopień skomunikowania tego terenu z resztą miasta** spowodowany w głównej mierze **brakiem** wygodnego, bezpiecznego i dostosowanego do potrzeb wszystkich mieszkańców **przejścia przez tory**. Problem o charakterze komunikacyjnym stanowi również **niezadowalający dostęp do komunikacji miejskiej** na terenie podobszaru (mała liczba połączeń z resztą miasta).

POTENCJAŁ LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Przez potencjał lokalnej społeczności rozumie się możliwości tkwiące w danej społeczności, jej mocne strony, atuty. Potencjał społeczności lokalnej tworzą zarówno członkowie społeczności i ich aktywności (zasoby ludzkie), jak również zasoby instytucjonalne i materialne danego terenu.

ROZWADÓW

Specyfika podobszaru związana z jego historią (Rozwadów do 1972 roku pozostawał odrębnym miastem) w głównej mierze odpowiada za potencjały tego terenu. Mieszkańców Rozwadowa cechuje bowiem silne poczucie tożsamości z miejscem zamieszkania, jak również świadomość wyraźnej odrębności od reszty miasta. Poczucie więzi z najbliższym otoczeniem przejawia się poprzez zaangażowanie mieszkańców we wspólne sprawy, dążenie do zachowania pamięci o historii Rozwadowa oraz podejmowanie inicjatyw zmierzających do przywrócenia dawnej świetności istotnych dla społeczności miejsc, obiektów. Na terenie podobszaru działalność prowadzi 15 organizacji pozarządowych, wielu mieszkańców angażuje się w liczne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej, wspierające rozwój Rozwadowa.

Wśród największych potencjałów instytucjonalnych Rozwadowa wskazać należy Muzeum Regionalne, Kościół pw. Matki Bożej Szkaplerznej oraz Klasztor Kapucynów. Do potencjałów materialnych podobszaru zaliczyć można miejsca i obiekty, które są niezwykle istotne dla mieszkańców ze względu na pełnione w przeszłości role. Będą one mogły stanowić płaszczyznę aktywności społeczności lokalnej, gdy zostanie im przywrócona dawna świetność. Wśród tego typu miejsc i obiektów znalazły się przede wszystkim rozwadowski rynek, budynek dawnego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, budynek dawnego Sądu Rejonowego, jak również budynek po byłej szkole ekonomicznej przy ul. Jagiellońskiej 17.

FABRYCZNE

Potencjał instytucjonalny podobszaru stanowi przede wszystkim Miejski Dom Kultury, będący miejscem aktywności kulturalno-rozrywkowej dla wszystkich mieszkańców. Potencjałem o charakterze materialnym jest Plac Piłsudskiego, który po odpowiednim zagospodarowaniu stanowił będzie centrum kulturalno-rozrywkowe podobszaru oraz miejsce aktywności mieszkańców. Do potencjałów materialnych osiedla Fabrycznego zaliczyć można również miejsca/obiekty zlokalizowane poza podobszarem, jednak mające znaczenie dla społeczności lokalnej - Park Jordanowski, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, skatepark.

Potencjał podobszaru stanowią również jego mieszkańcy. Cechuje ich poczucie przywiązania do najbliższego otoczenia, troska o wspólne sprawy. Wśród członków społeczności lokalnej jest wiele osób aktywnych, zaangażowanych w liczne przedsięwzięcia na rzecz społeczności lokalnej. Na terenie podobszaru funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych zrzeszających jednostki o podobnych zainteresowaniach, działalność wielu z nich koncentruje się wokół wsparcia osób wymagających pomocy, potrzebujących opieki.

PODSUMOWANIE

Analiza zasobów, problemów i potrzeb oraz oczekiwań mieszkańców pozwoliła określić, w jakich aspektach powinna zostać podjęta interwencja na podobszarach rewitalizacji.

Rekomendowane kierunki działań sprzyjające rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów przy wykorzystaniu dostępnych zasobów i zdefiniowanych potencjałów zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 10. Rekomendowane kierunki działań sprzyjające rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów

L.p.	Zdiagnozowany problem	Rekomendowane kierunki działań
1	Starzenie się społeczeństwa	Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji i integracji osób starszych, poprawa dostępu do wysokiej jakości usług społecznych dla osób starszych, tworzenie warunków i usprawnień sprzyjających osiedlaniu się na obszarze rewitalizacji, w tym przede wszystkim młodych rodzin.
2	Ubóstwo, bezrobocie	Tworzenie warunków do skutecznego usamodzielniania się osób i rodzin niezaradnych życiowo, podejmowanie działań w zakresie zwiększania szans zawodowych mieszkańców służące ograniczeniu bezrobocia, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, tworzenie trwałych miejsc pracy.
3	Dysfunkcyjność rodzin	Wspieranie rodzin zmagających się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, minimalizowanie występowania zjawisk niepożądanych w rodzinach (przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania).
4	Niski stopień aktywności społecznej i integracji grup mieszkańców	Wspieranie rozwoju działalności organizacji pozarządowych, pobudzanie aktywności mieszkańców, wzmacnianie poczucia wspólnoty i dumy lokalnej oraz odpowiedzialności za najbliższe otoczenie, promowanie wartościowych postaw obywatelskich, integracja społeczności lokalnej.
5	Niski poziom bezpieczeństwa	Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego, realizacja inicjatyw o charakterze prewencyjnym i edukacyjnym, skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży, przeciwdziałających występowaniu negatywnych zjawisk (przestępczość, przemoc, uzależnienia).
6	Niewykorzystanie potencjału wielu miejsc i obiektów, w tym obiektów zabytkowych	Modernizacje, remonty i renowacje obiektów zabytkowych w celu przywrócenia im dawnej świetności i nadania nowych funkcji, modernizacja obiektów i przestrzeni publicznej zmierzająca do zwiększenia funkcjonalności, odpowiednie wykorzystanie potencjału zlokalizowanych na podobszarach miejsc i obiektów sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu podobszarów rewitalizacji, promowanie historii i unikatowości podobszarów.
7	Niedostateczna dostępność miejsc i obiektów sprzyjająca rozwojowi aktywności lokalnej, w tym kulturalnej mieszkańców	Rozwój oferty kulturalnej sprzyjającej pobudzaniu aktywności lokalnej, tworzenie warunków do pobudzania aktywności fizycznej wśród mieszkańców.
8	Niedostateczna dostępność i jakość infrastruktury drogowej, pieszej i rowerowej oraz niski poziom bezpieczeństwa drogowego	Budowa, remonty i modernizacje infrastruktury drogowej, pieszej i rowerowej wraz z wymianą oświetlenia.
9	Ograniczona dostępność i niska jakość infrastruktury użyteczności publicznej oraz jej niedostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych	Poprawa jakości infrastruktury użyteczności publicznej wraz z dostosowaniem jej do potrzeb osób niepełnosprawnych i udostępnieniem jej wszystkim mieszkańcom, modernizacja istniejących i tworzenie nowych obiektów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, miejsc świadczenia usług społecznych i zdrowotnych.
10	Występowanie czynników stanowiących zagrożenie dla środowiska naturalnego	Rozwój systemu transportu zrównoważonego, podejmowanie inicjatyw o charakterze proekologicznym.

Źródło: Opracowanie własne

SPIS TABEL, WYKRESÓW, MAP I FOTOGRAFII

SPIS TABEL

Tabela 1. Szczegółowe informacje dotyczące realizowanych badań.....	5
Tabela 2. Struktura próby w badaniu PAPI.....	6
Tabela 3. Wykaz placówek edukacyjnych, w których zrealizowano badania ankietowe	6
Tabela 4. Zasoby instytucjonalne działające w sferze publicznej – podobszar Rozwadów.....	27
Tabela 5. Zasoby instytucjonalne działające w sferze prywatnej – podobszar Rozwadów.....	27
Tabela 6. Organizacje pozarządowe – podobszar Rozwadów.....	29
Tabela 7. Zasoby instytucjonalne działające w sferze publicznej – podobszar Fabryczne	34
Tabela 8. Zasoby instytucjonalne działające w sferze prywatnej – podobszar Fabryczne	35
Tabela 9. Organizacje pozarządowe – podobszar Fabryczne.....	37
Tabela 10. Rekomendowane kierunki działań sprzyjające rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów.....	61

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura ludności ze względu na płeć (%).....	49
Wykres 2. Struktura ludności ze względu na wiek dla podobszaru Rozwadów i Stalowej Woli (%)	50
Wykres 3. Poziom wskaźników obciążenia demograficznego dla podobszaru Rozwadów i Stalowej Woli.....	50
Wykres 4. Struktura ludności ze względu na płeć (%).....	52
Wykres 5. Struktura ludności ze względu na wiek dla podobszaru Fabryczne i Stalowej Woli (%)	52
Wykres 6. Poziom wskaźników obciążenia demograficznego dla podobszaru Fabryczne i Stalowej Woli.....	53

SPIS MAP

Mapa 1. Lokalizacja podobszaru rewitalizacji Rozwadów na mapie miasta.....	9
Mapa 2. Lokalizacja podobszaru rewitalizacji Fabryczne na mapie miasta	11

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia 1. Rozwadów na początku XX wieku	14
Fotografia 2. Kościół Parafialny p.w. Matki Bożej Szkaplerznej w Stalowej Woli.....	15
Fotografia 3. Pałac rodziny Lubomirskich, dziś Muzeum Regionalne w Stalowej Woli	16
Fotografia 4. Kościół Zwiastowania NMP, Klasztor Braci Mniejszych Kapucynów.....	17
Fotografia 5. Budynek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”	18
Fotografia 6. Budynek Sądu Rejonowego w Rozwadowie	19

Fotografia 7. Dworzec Kolejowy Stalowa Wola-Rozwadów	20
Fotografia 8. Rynek w Rozwadowie	21
Fotografia 9. Budowa pierwszych budynków mieszkalnych w pobliżu Huty Stalowa Wola	22
Fotografia 10. Dom Kultury wraz z kinem „Wrzos”	23
Fotografia 11. Rynek w Rozwadowie	44
Fotografia 12. Park w Charzewicach.....	45
Fotografia 13. Miejski Dom Kultury	46
Fotografia 14. Plac Piłsudskiego	47
Fotografia 15. Ogród Jordanowski.....	48

Mapa zasobów i potrzeb podobszarów rewitalizacji Rozwadów i Fabryczne w Gminie Stalowa Wola

opracowana została przez firmę:

**Logos Consulting Sp. z o. o.
ul. 3 Maja 18/4
20-078 Lublin**

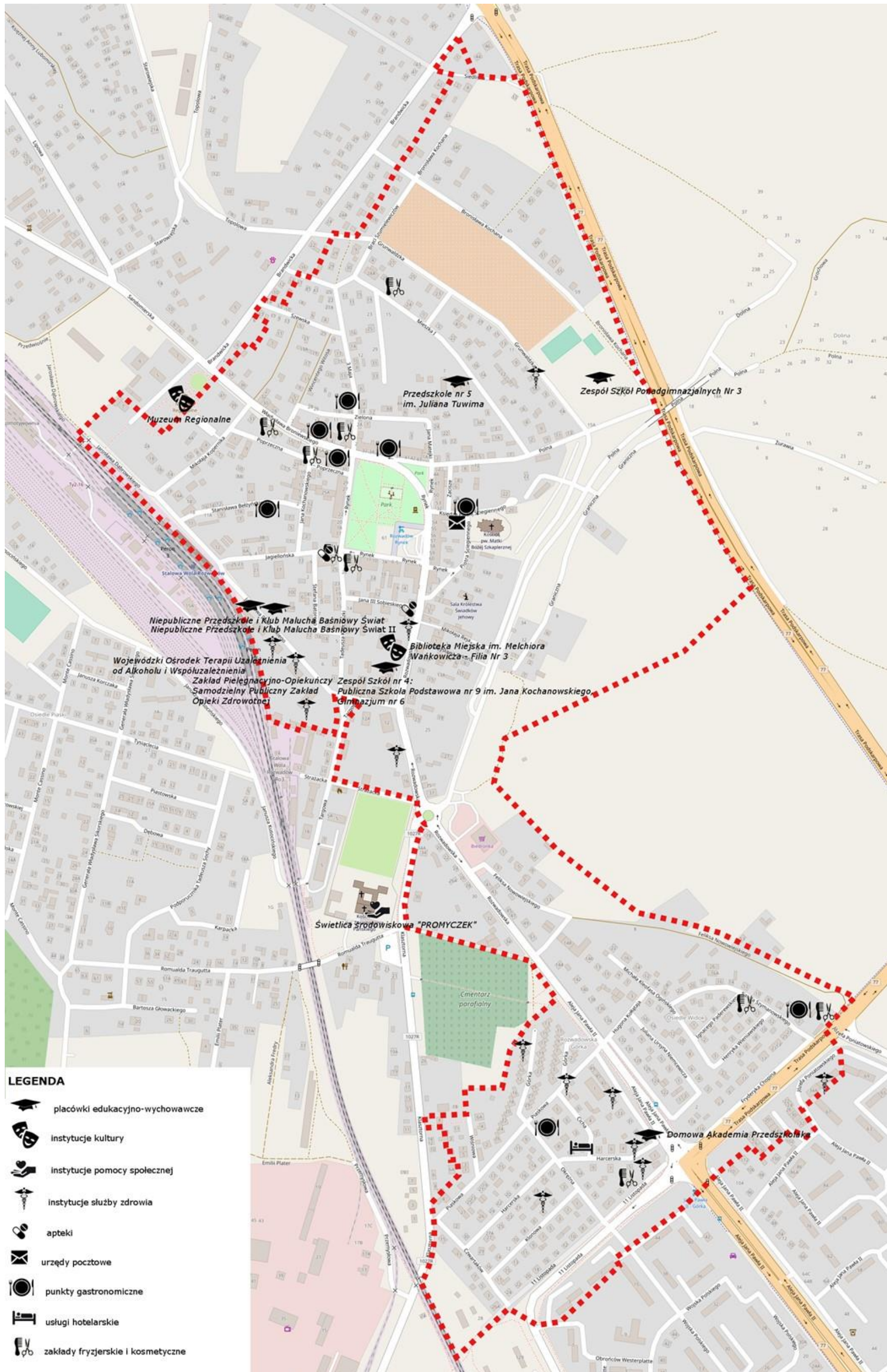
Autorzy:

**Agata Chmielarczyk
Natalia Chmielewska
Paweł Dryl**

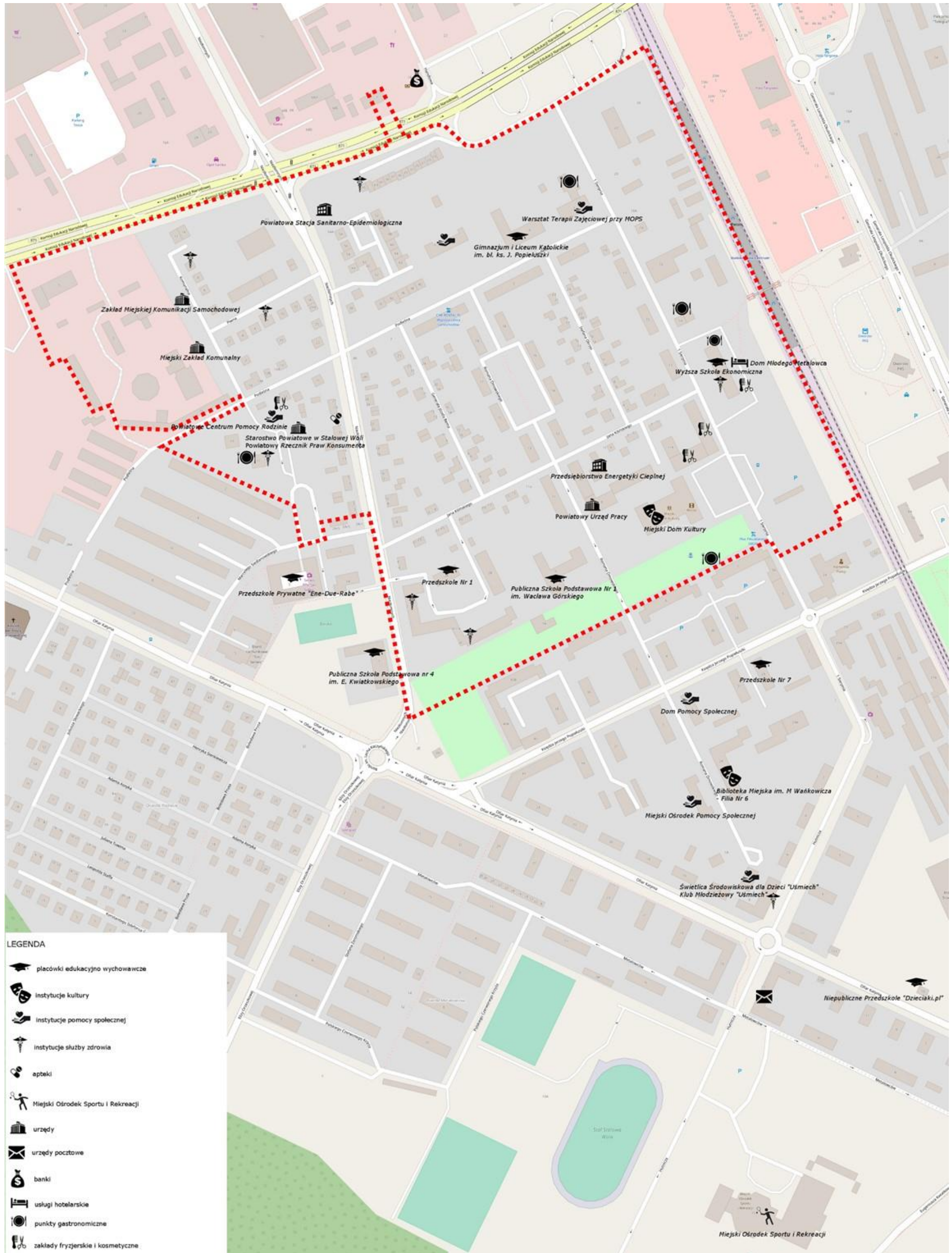

ZAŁĄCZNIKI

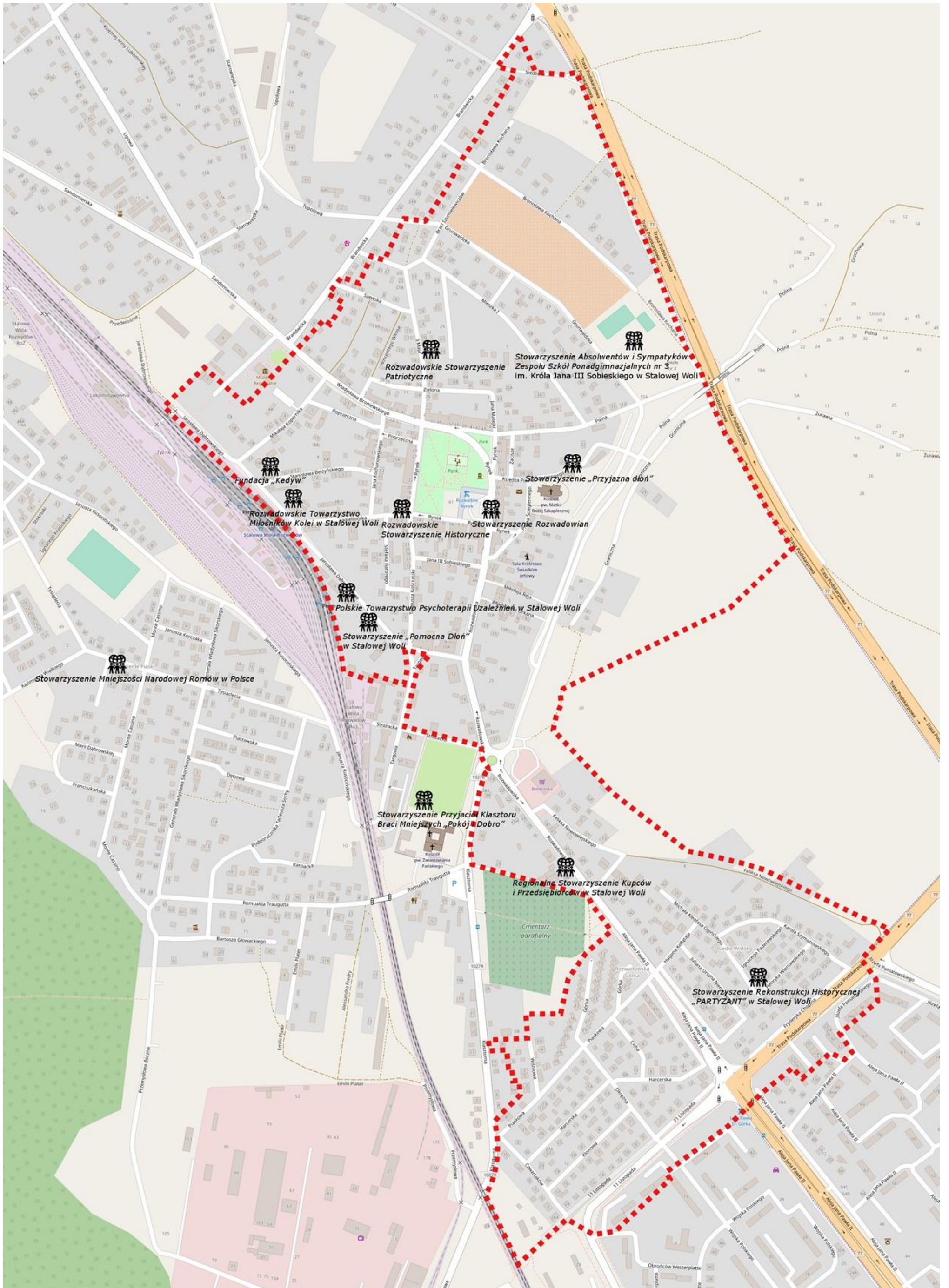
ZAŁĄCZNIK 1. MAPA ZASOBÓW INSTYTUCJONALNYCH – PODOBSZAR ROZWADÓW

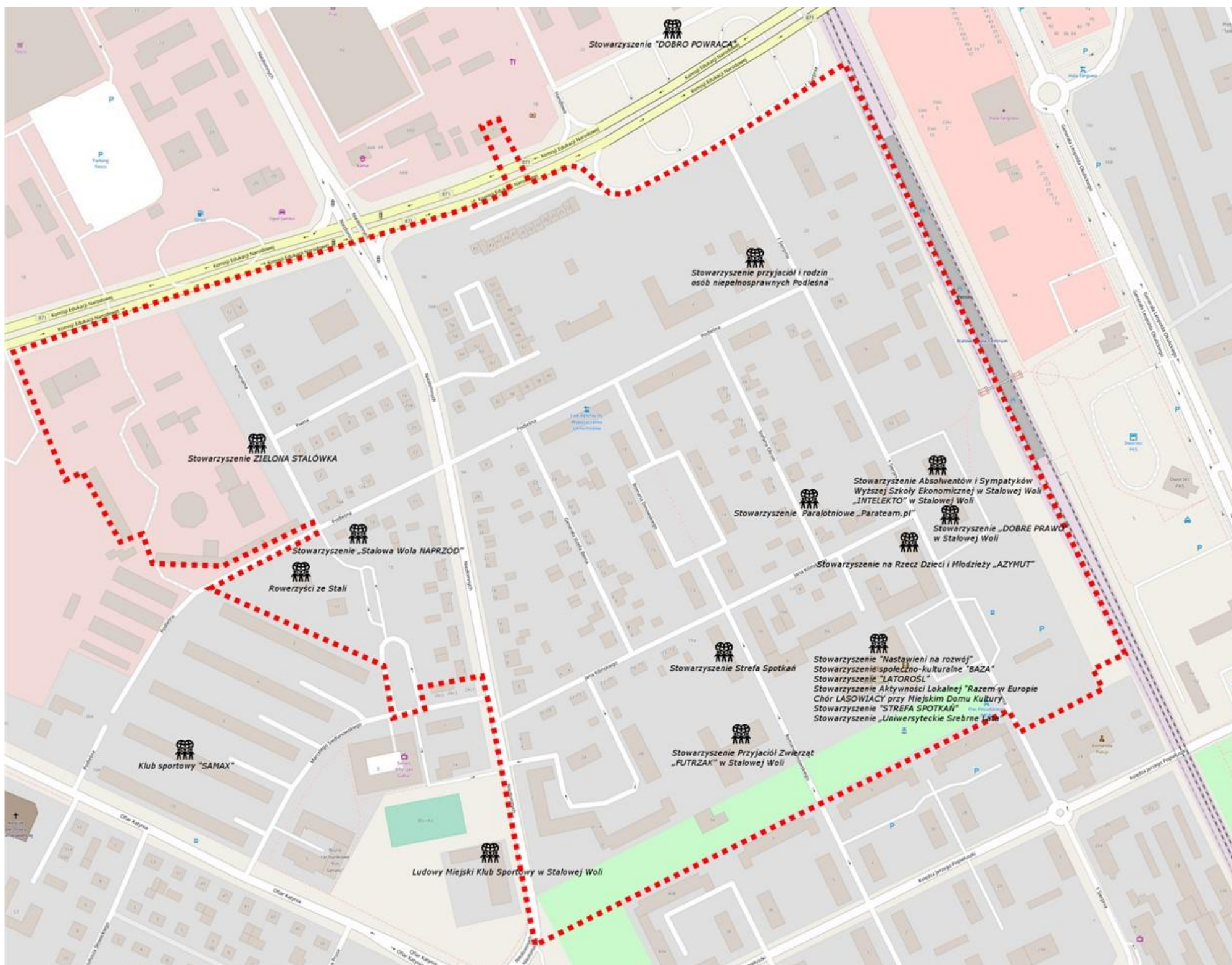

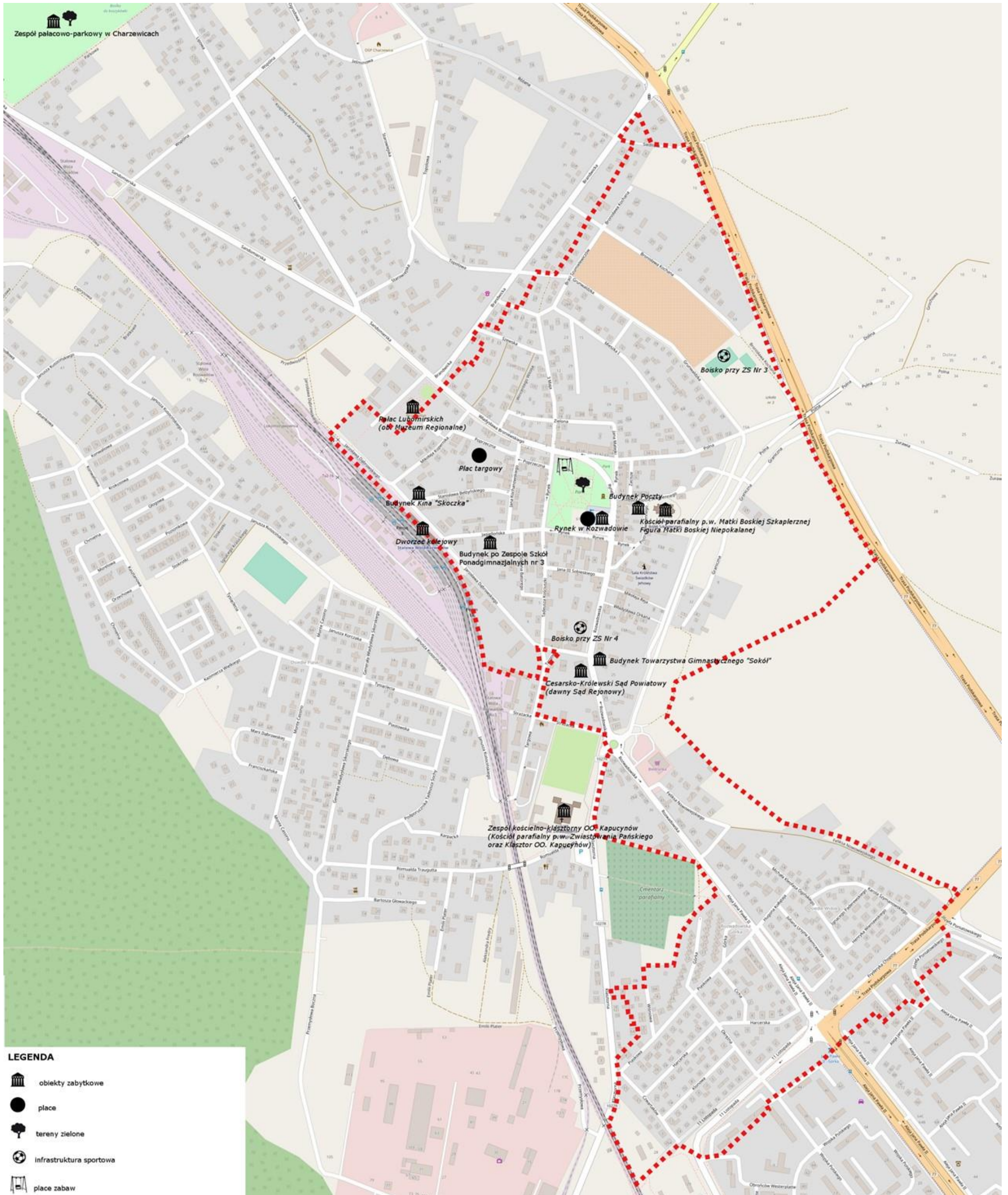

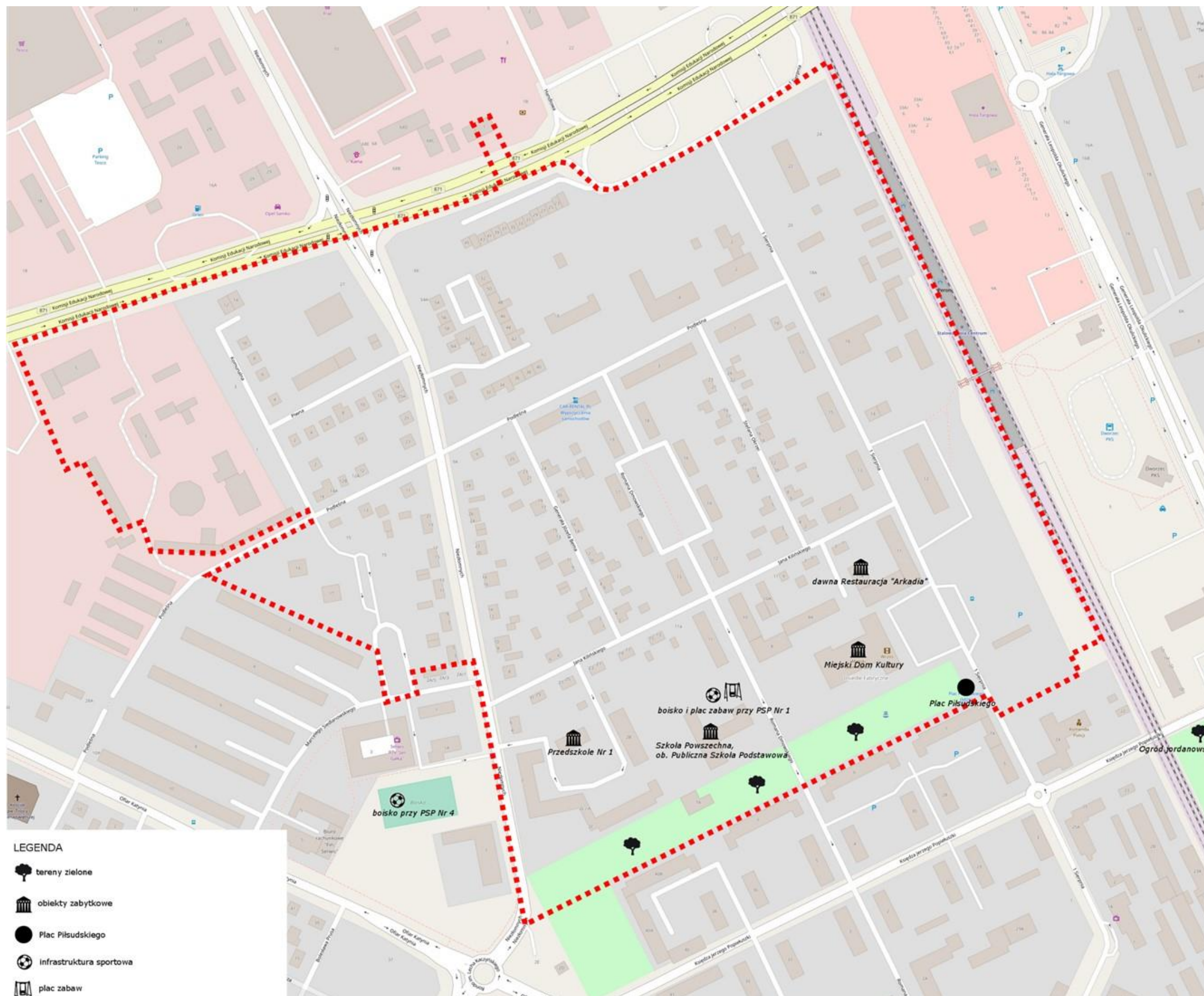

ZAŁĄCZNIK 5. MAPA ZASOBÓW MATERIALNYCH – PODOBSZAR ROZWADÓW

ZAŁĄCZNIK 6. MAPA ZASOBÓW MATERIALNYCH – PODOBSZAR FABRYCZNE

ZAŁĄCZNIK 7. MAPA POTRZEB – PODOBSZAR ROZWADÓW

